

JOON

n sob gbaun si'a Yesu Kiristo labasuŋ yela la nwa

Pian'ad la yela

¹ Pin'ilugin sa ka Pian'ad la da pun denim be, ka Pian'ad la da bene ne Wina'am, ka a Wina'am. ² Hale pin'ilugin sa Pian'ad la da bene ne Wina'am.

³ Ka li yi o sa'an na ka Wina'am naam bun wusa, ka li ya'a ka'an one, bun line naam la wusa ku naaminee. ⁴ O sa'an ka nyovur be, ka nyovur la tis saalib neesim. ⁵ Ka neesim la nie nyain likin ka lik la pu nyaje kpiisi lii.

⁶ Wina'am da tum dau so' ka o yu'ur buon Joon. ⁷ Ka o kena ye o tu'as nidib neesim la yela, ye on zug ka ba wusa na niŋ Pian'ad la yadda. ⁸ O da ka' one a neesim laa, amaa o tuuma da ane ye o kena di neesim la kaset.

⁹ Yelmenjir neesim line nie nyain tisid saalib wusa la da kenn dunia nwa ni. ¹⁰ O da be dunia ni, ka a one maal dunia, hale la'am ne wala dunia dim da pu di'e oo. ¹¹ O kenn bane a o buudi dimin na, ka ba da pu di'e oo. ¹² Amaa bane wusa di'e o ka niŋ o yadda la, o tisi ba paŋ kane ka ba na lieb Wina'am biis. ¹³ Ba da lieb Wina'am biis ka li pu wenne ninsaalibi du'ad si'em laa, amaa Wina'am a ba Ba'.

14 Ka Pian'ad la lieb ninsaal ka be ne ti. Ka ti nye o na'am paŋ beilim line nie ti sa'an ka nar on kane a ti Ba' Wina'am biyimir la. O ni ka yelsum ne sida be.

15 Joon yeli o yela, ka mooli yel ye, "So' be mam nya'an ka mor kpi'eun gat man. Bozugo o da be ka man nan kae'." 16 Ka li yine o yelsum tita'arin ka ti wusa di'e o popielim piini la yinni yinni. 17 Wina'am da ke ka Moses tis nidib wada ka lee ke ka popielim piini ne sida yi Yesu sa'an na tisi ti. 18 So' kae' nan mi' nye Wina'am. Wina'am biyimir one be o Ba' sa'an la ke ka ti baŋ o.

*Joon one suud nidib ku'om la n yel si'el la yela
(Mateo 3.1-12; Maak 1.1-8; Luuk 3.1-18)*

19 Saŋkan la ka Jew dim bane be Jerusalem da tum maalmaanib ne Levi dim Joon sa'an ye ba bu'os o ye, "Fu aa ano'one?" 20 Ka Joon lebisi ba nyain ye, "Li ka'a mane a Kiristo laa."

21 Ka ba bu'os o ye, "Ka fu aa ano'one? Fu ane Elija bee?"

Ka o lebis ye, "Ayei."

Ka ba lem bu'os o ye, "Ka fu ane Wina'am nodi'es la bee?"

Ka o lem lebis ye, "Ayei."

22 Ka ba lem bu'os o ya'as ye, "Ka fu aa ano'on be? Tisimi ti lebiskan ka ti na tis bane tumi ti la na. Fun meŋ aa ano'on kimm ne?"

23 Ka Joon lebisi ba wenne line ka Wina'am nodi'es Azaya da sob si'em la ye, "Man ane one be sian'arin n moon ye, 'Maalimi Zugsob la suer su'uŋa.' "

24 Bane bu'os o la yine Farisee dimin na, 25 ka bu'os o ye, "Fu ya'a ka' Kiristo la, ka ka' Elija, ka

ka' Wina'am nodi'es la, bo ka fu suud nidib la ku'om?"

²⁶ Ka Joon lebis ye, "Mam suud ya ne ku'om. Amaa so' be ya soogin ka ya zi' o. ²⁷ O ane one doli m nya'an na ka lee gati m, hale ka li pu nar ye m pidigi o ta'adaa."

²⁸ Lini sob nwa niḡne Betani teḡin mo'ar Joodan nya'an, zin'ikan ka Joon da suud nidib ku'om la.

Wina'am Pe'ebil zol

²⁹ Ka yimbeog ka Joon nye ka Yesu ken na, ka o yel ye, "Gosimi one a Wina'am pe'ebil one yiisid dunia tuumbe'edi basid la. ³⁰ Oḡa ka m yel ye, 'So' be m nya'anḡi ken na, ka o mor kpi'eunḡ gati m, bozugo, o da be ka m kae'." ³¹ M da pu baḡ on a so'o, amaa line yela ka m daa suud nidib la ku'om ane ye li nie pa'al Israel dim ka ba baḡ o."

³² Ka Joon yel ye, "M nye ka Wina'am Siig Suḡ naam arazana ni sigid na wen wuu dawan ne n zuen ne o zugin ka kpelimi o ni. ³³ M daa zi' o, amaa Wina'am one tumi m na ye m suu nidib ne ku'om la pa'ali m ye, 'One ka fu nye ka Wina'am Siig Suḡ la sigi o ni ka kpelim la, a one suud nidib ne Wina'am Siig Suḡ la.' ³⁴ M nye li ka dii li kaset ye one a Wina'am Biig la."

Yesu yiiga nya'andolib la yela

³⁵ Ka beog lem nie ka Joon da zi'e ne o nya'andolib ayi ya'as. ³⁶ Ka Yesu n ken la ka o gos o ka ye, "Gosimi oḡa a Wina'am pe'ebil la."

³⁷ Ka nya'andoliba ayi la wum la, ka dol Yesu. ³⁸ Ka Yesu gi'e nye ban dol o la ka bu'osi ba ye, "Ya bood bo?"

Ka ba lebis o ye, “Rabbi,” (li gbin ane ye, pa'ana,) “Fu gbeend yaa ni?”

³⁹ Ka o ye, “Kemi na gosi.”

Ka ba kenj nye on be si'el, ka gbenn o sa'an daakan, bozugo li da ane winkoor.

⁴⁰ Nidiba ayi bane wum Yesu pian'ad ka dol o la yinni yu'ur buon Andrew ka a Simon Piita ba'abiig. ⁴¹ Ka line ka Andrew da ninj yiiga ane, o kenne ia Piita ka yel o ye, “Ti nye Messia la” (Li gbin ane Kiristo, one ka Wina'am gan la.)

⁴² Ka o dol o kenn Yesu sa'an na, ka Yesu gos o ka ye, “Fu ane Joon biiga Simon. Ba na buon uf ye Kefas. (Li gbin ane ye Akugir bee Piita.)”

Yesu n buol Filip ne Nataniel ye ba dol o la yela

⁴³ Ka beog kane nie la ka Yesu bood ye o kenj Galilee tenjin ka nye Filip ka yel o ye, “Doli m.”

⁴⁴ Filip da yine Besaida, tenkan ka Andrew ne Piita me yi na la. ⁴⁵ Ka Filip nye Nataniel ka yel o ye, “Ti nye one ka Moses da sob o yela, ka Wina'am nodi'esidib me da sob la, one a Josef biig Yesu one yi Nazaret la.”

⁴⁶ Nataniel bu'os o ye, “Ka bunsun si'a na nyanje yi Nazaret tenjin naa?”

Ka Filip lebis o ye, “Kem na gos.”

⁴⁷ Ka Yesu nye Nataniel ka o kenne n tu'a o na ka o pian'a o yela ye, “Gosimi, onja ane Israel nid amena ka pu mor taala.”

⁴⁸ Ka Nataniel yel ye, “Fu ninj wala banji ma?”

Ka Yesu lebis o ye, “Sanjan ka fu pa'a be kekanj gbinin ka Filip buol uf la, ka mam pun nye uf.”

⁴⁹ Ka Nataniel yel ye, “Pa'ana, fu ane Wina'am biig, ka a Israel dim na'ab.”

50 Ka Yesu yel o ye, “Mam yel ye, m nye uf ka fu be kekanj gbinin la zug, ka fu ninji m yaddaa? Fu na nye yel nyalima bane gat ne'ena.” 51 Ka lem yel o ye, “Asida ka m yet uf ye, fu na nye ka arazana yo'og ka Wina'am maleknam dol Ninsaal Biig la sa'an n dut ka sigid na.”

2

Po'adiir di'ema Kana teŋin

1 Ka daba atan' daar la ka po'adiir di'ema daa be Kana teŋin Galilee so'olim ni. Ka Yesu ma be anina. 2 Ka ba buol Yesu ne o nya'andolib ye ba kenn di'ema la na. 3 Ka ban nu daam po'og la, ka Yesu ma yel o ye, “Ba daam naaeya.”

4 Ka Yesu lebis o ye, “M ma, bo ka fu yet man line ka m na maali? M saŋa nam pu paae.”

5 Ka o ma yel tumtumnib la ye, “Ninjim one yeli ya si'el wusa.”

6 Jew dim malunj line a nu'ug pier la zug, ka ba mor kuga siins ayuobu n be anina.

7 Ka Yesu yeli ba ye, “Pe'elim siins la ne ku'om.” Ka ba pe'eli ba hale ti paae noya ben.

8 Ka o yeli ba ye, “Kabigumi li n tis one gosid di'ema yela la.” Ka ba kabig n tis o.

9 Ka one gosid di'ema yela la, pu banj lin yi si'el naa, amaa tumtumnib bane wik ku'om la mi'. Ka on lem daam la, ka o buol po'apaal sid la, 10 n yel o ye, “So' wusa tisidne damalisinj di'ema pin'ilugin, ka ba ya'a ti nu tig la, ka ba yu'un tisid danbe'ed. Amaa fun kpiank ne damalisinj la, hale ti paae nannanna.”

¹¹ Nwa a Yesu nyalima tuumkan ka o denjim maal. Ka o maali li Kana tenjin, Galilee so'olim ni la. O nie pa'al o paŋ, ka o nya'andolib la niŋ o yadda.

¹² Ka ne'eŋa nya'anŋ la, ka o keŋ Kapeenum tenjin ne o ma ne o mabiis ne o nya'andolib. Ka ba zin'in anina dabisa bi'ela.

*Yesu n niŋ si'el Wina'am pu'usum yin la yela
(Mateo 21.12-13; Maak 11.15-17; Luuk 19.45-46)*

¹³ Ka Jew dim malun line a ku'um malek gaadug tienr la da li'elne ka Yesu keŋ Jerusalem ¹⁴ ka kpen' Wina'am pu'usum yin la ka nye ban kuosid niigi ne pe'es ne dawana ka nidib be anina tia'asid ligidi. ¹⁵ Ka o nok nwiisi maal wug kpa'asir n kadi ba wusa ne ba pe'es ne niigi yiis pu'usum yin la. Ka kpa'e nidib bane tia'asid ligidi la la'abaanlug widig, ka lebigi ba teebulnam la n pibil. ¹⁶ Ka yel bane kuosid dawana la ye, "Nokimi bama nwa n toomi sa. Da ke ka m Ba' yir la liebi ya kukpiun yire."

¹⁷ O nya'andolib la tienn ye li da sob ye, "M nini mu'e ne Wina'am yir si'em la wenne bugum n dit man ne."

¹⁸ Ka Jew dim bu'os o ye, "Tuum nyalima zanbin bo ka fu na maal ka li pa'al ye fu mor suer n na niŋ anwa?"

¹⁹ Ka Yesu lebi ba ye, "Sa'ami Wina'am pu'usum yir kaŋa nwa ka dabisa atan' daar ka m na due li zi'el."

²⁰ Ka Jew dim yel ye, "Li nokne yuma piisnaasi ne ayuobu ka ba me' yikaŋa ka fu na nyaŋe due li zi'el dabisa atan' daaree?" ²¹ Amaa

Yesu pian'adne Wina'am pu'usum yir kane aa o ningbin la. ²² Dinzugo, on da kpi ka vu'ug kumin la o nya'andolib tienn ye o dejim yel ne'. Ka ba ninj Wina'am gbaun yadda ne pian'akan ka Yesu pian'a la.

Yesu n mi' line be saalib sunya ni la yela

²³ Ka on da be Jerusalem malun la tienrin la, nidib bedego nye tuum nyalima zambina ban ka o ninj la, ka ninj o yadda. ²⁴ Ka Yesu pu pesigi o meŋ n tisi baa, ²⁵ bozugo o mi' saalib wusa. O mi' line be saalib wusa sunya ni ka pu bood ye so' yel o saalib yelaa.

3

Yesu ne Nikodemus la yela

¹ Farisee dim nid yinni da be, ka o yu'ur buon Nikodemus. O da ane Jew dim kpeenm. ² Dau kaŋa da kenn Yesu sa'an na yu'unj n yel ye, "Pa'ana, ti mi' ye fu ane pa'an one yi Wina'am sa'an na, bozugo so' ku nyaŋe tum tuum ban ka fu tum nwaa, asee Wina'am be on sob ni."

³ Ka Yesu lebis n yel o ye, "Ameŋa meŋa ka m yet uf ye, li ya'a ka' ka ba maligim du'a uf ya'ase, fu ku kpen' Wina'am so'olim la nii."

⁴ Ka Nikodemus bu'os o ye, "So' na ninj wala lem du'a nid kane kudug ya'ase. O na lem tun'e kpen' o ma poogin, n lem n du'a ya'ase?"

⁵ Ka Yesu lebis o ye, "Ameŋa meŋa ka m yet uf ye, nid kane n pu du'a ne ku'om ne Siiga, o ku nyaŋ kpen' Wina'am so'olim nii. ⁶ Bun kane du'a ne ningbin ane ningbin, ka bun kane n du'a ne Siig la ane siig. ⁷ Da ke ka li lidig uf ne man

yel ye, li su'um ka fu lem du'a la zugo. ⁸ Pebisim da'ad n kenne lin bood si'el, ka fu wum lin vuud la, ka zi' lin yi zin'isi'a bee lin ken zin'isi'a. One du'a ne Siig me ane ala.”

⁹ Nikodemus lebis n bu'os o ye, “Bun kaɗa na niɗ wala maali?”

¹⁰ Ka Yesu lebis n bu'os o ye, “Fu ane Israel kpeenm one pa'an nidib, ka zi' nwaa? ¹¹ Ameɗa meɗa ka m yet uf ye, ti pian'adne tinam mi' si'el, ka di kaseta n tis tinam n nye si'el. Amaa ya pu siaki ti pian'ad laa. ¹² M ya'a yeli ya dunia nwa yela, ka ya pu siaki, wala ka m na yeli ya arazana yela, ka ya siaki? ¹³ So' nam zi' n du arazana n be anina, asee one yi arazana ni n sig na la, one a Ninsaal Biig la. ¹⁴ Wenne Moses n da be moog soogin la, ka zaɗ waaf n zakn agol si'em la, ala men ka ba na zank Ninsaal Biig la. ¹⁵ Ka one niɗ o yadda na nye nyovur dine ka naare.”

¹⁶ Wina'am noɗ dunia hale ka o tum o biyimir la n tis na. Ka one niɗ o yadda la, ku bodige, amaa o na nye nyovur dine ka' naare. ¹⁷ Ala zug Wina'am pu tum o Biig dunia ni na ye o koos dunia dim be'ede, amaa ye dunia nye faangir o ma'asim zug. ¹⁸ Ka one niɗ o yadda la, ba ku koos o be'ede. Amaa one pu niɗ o yadda la, Wina'am pun koos o ne be'ed, on pu niɗ Wina'am biyimir yadda la zug. ¹⁹ Ka antu'a kaɗa nwa yet ye, one ke ka dunia a nyain la kena, ka nidib bood lik n gaad o, ba tuumbe'ed la zug. ²⁰ On mekama tum tuumbe'ed kis ne neesim la belim ka pu kenne li nii, o tuuma la na ti nie yela. ²¹ Amaa on mekama tum line a ameɗa la, kene neesim la ni na, ye o

tuumsuma nie ka nidib ban ye li ane Wina'am tuuma.

Yesu ne Joon la yela

²² Ne'eja nya'an ka Yesu ne o nya'andolib la ken Juuda tejin ka kpelimi anina ka su nidib ku'om. ²³ Ka Joon me da be Aenon tejin line kpi'e Salim tejin n suud nidib ku'om, bozugo ku'om da be ani bedego. Ka nidib bedego kena ka o suu ba. ²⁴ Sanjan la ba da nam pu kpen'es o sarega nii. ²⁵ Ka nongbanwa'ar yi Joon nya'andolibin ne Jew dim nid yinni ku'om suub yela. ²⁶ Ka ba kenn Joon sa'an n yel o ye, "Pa'ana, gosima, one ka fu daa pian' o yela la, ka o daa kenn fu sa'an Joodan mo'ar nya'an la suud nidib ku'om, ka nidib wusa kenne o sa'an."

²⁷ Ka Joon lebis o ye, "So' ku nyane di'e si'ela asee line ka Wina'am tis o. ²⁸ Ya men na di kaset ye m yel ye, 'Li ka'a mane a Kiristo laa. Amaa ba tumi m ka m gaadi o tuon na.' ²⁹ Po'adaan so'e o po'a paal la, ka po'adaan la zua n zi'e ka wum o pian'ad la, ka mor sumalisim bedego, bozugo on wum po'adaan la kukor la zug. M mor sumalisim bedego. ³⁰ Li nar ka on du ka man sie."

One yi arazana ni na la yela

³¹ One yi agol na la gat si'el wusa, ka one be dunia ni ane dunia nid ka pian'ad dunia yela. One yi arazana ni na ka gat si'el wusa la, ³² pian'ad on wum ka nye si'el, amaa so' pu di'e o pian'ad laa. ³³ One di'e o pian'ad la pa'al ye Wina'am a yelsida daan. ³⁴ On ka Wina'am tum na la pian'adne Wina'am labaar, Wina'am tis o Siig Sun line ka'a makir la zug. ³⁵ Ti Ba'

Wina'am nonji o Biig la ka zaŋ si'el wusa ninji o nu'usin. ³⁶ One ninj o Biig la yadda mor nyovur line ka' benne. Ka one pu siak Biig la noore, ku nye nyovure, ka Wina'am supeen lee na bene on sob zugin.

4

Yesu ne Samaria dim po'a la yela

¹ Yesu daa ti baŋ ye Farisee dim wum ya ka on, Yesu, daa suud nidib ku'om n gaad Joon. ² Amaa Yesu nya'andolib la daa suudi ba ku'om, ka ka' Yesu meŋa. ³ On ti baŋ la, o yi Juuda so'olimin n keŋ Galilee so'olimin.

⁴ Ka li su'um ye o doli yi Samaria so'olim. ⁵ Ka o keŋ paae Samaria teŋ si'a ka ba buon ye Sikar, line kpi'e poog kane ka Jakob da tis o biig Josef la. ⁶ Ka Jakob bulug be anina, ka Yesu paae ani ka geenlis mor o ka o zin'in bulug la zug, ka li ane nintaŋ soog.

⁷ Ka Samaria dim po'a so' kena ye o wik ku'om. Ka Yesu yel o ye, "Tisim ku'om ka m nu." (⁸ Bozugo o nya'andolib la gaadne teŋ poogin ye ba da' diib na.)

⁹ Ka po'a la lebis n bu'os o ye, "Bo ka fun one a Jew nid, sosid man one a Samaria dim po'a ye, m tis uf ku'om." (Bozugo Jew dim ne Samaria dim ne'esid taaba.)

¹⁰ Ka Yesu yel o ye, "Fu ya'a mi' Wina'am piini n a si'el, ka lem mi' one yet uf ye, tisi m ku'om la, fu naan sosin o ka o naan tisin uf vum ku'om."

¹¹ Ka po'a la lebis n yel ye, "M Zugsoba, fu pu mor lobidiŋ ye fu wike, ka bulug la me zulum.

Yaa ni ka fu na paam vum ku'okaŋa? ¹² Fu gat tinam yaab Jakobnee? one tis tinam bulug la, ka me nu bulug la ku'om ne o biis ne o bunkonbid laa?"

¹³ Ka Yesu lebis n yel o ye, "On wusa n nu bulkaŋa ku'om la, ku'onuud na lem gban' o. ¹⁴ Amaa one wusa na nu ku'okane ka m na tis o la, ku'onuud ku maligim gban'e on soba. Amaa ku'okan ka m na tis o la, na ti kilim wenne bulug on sob ni, ka li na bul n tis o nyovur kane ka' naare."

¹⁵ Ka po'a la lebis n yel o ye, "M Zugsoba, tisim ku'okan, ka m na nu, ka ku'onuud ku lem gban'e ma, ka m ku lem kenn kpela na n wik ku'om."

¹⁶ Ka Yesu yel o ye, "Kem ti buol fu sid na."

¹⁷ Ka po'a la lebis n yel o ye, "M pu mor sida." Ka Yesu yel o ye, "Fu pian' yelsida, fun yel ye fu ka' sid la. ¹⁸ Fu kul ne sidib anu nwa. Ka one ka fu be ne o nannanna la ka' fu sida. Li ane yelmenjir ka fu yel."

¹⁹ Ka po'a la yel Yesu ye, "M Zugsoba, m baŋ ka fu ane Wina'am nodi'es. ²⁰ Ti yaanam da pu'usid Wina'am zuekaŋa zug. Ka yanam Jew dim yet ye, li su'um ka ti pu'us Wina'am ne Jerusalem."

²¹ Ka Yesu yel o ye, "Po'aa, siakim m yelug ye, saŋa la kenna, ka ya ku pu'us zuekaŋa zug bee Jerusalem poogin n tisidi ti Ba' Wina'am ya'ase.

²² Yanam pu'usidne tisid bun kane ka ya zi'. Tinam pu'usidne tisid bun kane ka ti mi', bozugo faangir la yitne Jew dimin na. ²³ Amaa saŋa la kenna, ka li paae ya, ka bane pu'usid amena n tisid ti Ba' Wina'am na pu'us ne siig ne yelmenjir. Ti Ba' Wina'am boodne bane pu'usid pu'uskan la

buudi. ²⁴ Wina'am ane siig. Ka li su'um ye bane pu'usid n tisid o la, pu'us o ne yelmenjir ne ba siis la wusa."

²⁵ Ka po'a la lebis n yel o ye, "M mi' ye Messia, one ka Wina'am gan la kenna, one ka ba buon ye Kiristo la. O ya'a ti kena, o na pa'ali ti si'elkam wusa."

²⁶ Ka Yesu yel o ye, "Man one pian'ad n tisid uf la, a on sob."

²⁷ Ka ban sonsi naae la, ka o nya'andolib la kena, ka li lidigi ba, on sonsid ne po'a la, ka so' lee pu bu'os ye, "Bo ka fun ne po'a la sonsida?"

²⁸ Ka po'a la bas o yuur la, ka kenj tej poogin la ni n yel nidib la ye, ²⁹ "Kemi na gos dau kane yel man zugin yela wusa. One pa'ati a Kiristo la bee?" ³⁰ Ka ba yi tej poogin la n ken o sa'an na.

³¹ Sanjan la ka o nya'andolib la sos o ye, "Pa'ana, dim diib."

³² Ka o yeli ba ye, "M mor diib na di, amaa ya zi'."

³³ Ka o nya'andolib la yel taaba ye, "So' mor diib na tis o bee?"

³⁴ Ka Yesu yeli ba ye, "M diib ane ye m tum one tumi m la na boodim n naae. ³⁵ Ya pu yet ye, 'Li kpelim nwadisa anaasi ka ki bunib saja na kena?' Gosimi, m yeti ya ye, godigimi ya nindaas n gos pood la. Ba sid peligne n gur ki bunub.

³⁶ One bun di'edne yood, ka vaad zuud la ka li wenne nimbane niŋ yadda n kpen'ed nyovur line ka' naarin. Bozugo one bud ne one bun na la'as nye sumalisim. ³⁷ Ala ka pian'uk la niŋ amena ye, 'Ayinni but ne. Ka ayinni me bun.' ³⁸ M tumi

ya ne ye ya keŋ bun dine ka ya pu kuaa. Sieba daa kua. Amaa yanam di'e tuuma la yood."

³⁹ Samaria dim bedego bane be tenkan la poogin daa niŋ Yesu yadda, po'a la yel si'el la zug, ye, "O yel man zugin yela wusa." ⁴⁰ Ka Samaria dim la n kenn o sa'an na la, ba sos o ye, o be ne ba. Ka o kpelim ne ba dabayi.

⁴¹ Nidib bedego daa niŋ o yadda ya'as, o yelug la zug, ⁴² ka yel po'a la ye, "Li lem ka' fun yel si'el la zug, ka ti niŋ o yaddaa. Tinam meŋ wum o yelug la, ka me mi' dau kaŋa a dunia faangir la amena."

Yesu n ti'eb niŋkpi'uŋ biig la yela

⁴³ Ka o Samaria beilim daba ayi nya'an la ka o toomi anina n keŋ Galilee; ⁴⁴ ka Yesu meŋ da yel ye, "Wina'am nodi'es ku nye na'asi o meŋ tenjin ne." ⁴⁵ Ka on paae Galilee la ba di'e o su'uŋa, ban nye on tum si'el Jerusalem tenjin ku'um malek gaadug tienr maluŋ la, bozugo ban me daa keŋ.

⁴⁶ Ka o paae Kana line be Galilee so'olimin la, zin'ikan ka o daa tiak ku'om ka li lieb daam la. Ka dau ayinni one a na'ayir kpeenm n zin'i Kapeenum ka o biig ben'ed. ⁴⁷ Ka on wum ye Yesu naam Juuda n kenn Galilee na la, o keŋ belim o ye o kena ti'ebi o biig; ka o bood ne ku'um.

⁴⁸ Ka Yesu yel o ye, "Ya ya'a pu nye zanbina ne bunnyalimaa, ya ku niŋ m yaddaa."

⁴⁹ Ka na'ayir kpeenm la yel o ye, "M Zugsoba kem to'oto na ka biig la nam pu kpii."

⁵⁰ Ka Yesu yel o ye, "Kem, ka fu biig la na voe."

Ka dau la niŋ pian'uk kan ka Yesu pian' tis o la yadda ka keŋ. ⁵¹ Ka on gban'e suere kun la ka tumtumnib tu'us o ka yel o ye, “Fu biig la tiligeŋya.” ⁵² Ka o bu'osi ba saŋkan ka o biig la ban'as la pin'ili son'e ya. Ka ba lebis ye, “Su'os nintaŋ ka winigi gbi'e bi'ela, ka o niŋtuulum la bas o.”

⁵³ Ka o ba' la baŋ ye li ane saŋkan ka Yesu sa yel o ye, “Fu biig la na voe la.” Ka on ne o yidim wusa niŋ Yesu yadda. ⁵⁴ Ne'eŋa da a Yesu tuumnyalima zanbin ayi daan line ka o da niŋ on da yi Juuda n keŋ Galilee la.

5

Yesu n ti'eb nid beuŋ sa'an la yela

¹ Ne'eŋa gaad la, Yesu da keŋ Jerusalem ka Jew dim maluŋ yinni be. ² Zaŋgoom kane gilig Jerusalem la mor za'anoya, ka yinni be ka ba buon ye Pe'es Za'anoor. Li baba ka beuŋbil be ka ba buon Betzata ne Jew dim pian'ad ka maal suga yalima anu be anina. ³ Ka ban'adnam bedego digi ba ni, ka sieba a zunzoos, ka sieba wabis ka sieba a ponda ((ka ba gur ku'om la damug saŋa. ⁴ Ka saŋa be ne ka Zugsob malek sig kolugin la dami dam ku'om la, ka one mekama sig yiiga on dam naae la o na nye laafe.)) ⁵ Ka dau yinni daa be anina n ben' yuma piistan' ne anii. ⁶ Ka Yesu nye o ka baŋ ye o yiti digi anina ka li yuug la, ka yel o ye, “Fu bood ye fu nye laafe?”

⁷ Ka ban'ad la lebis ye, “M Zugsoba, m ka'a so' one na zaŋimi sigis ku'omin la, ku'om damug

sana laa, ka man ti ye m sig la, ka so' pun denjim sig sa."

⁸ Ka Yesu yel o ye, "Duom, zanjimi fu debir la ka kenj." ⁹ Ka anija nija ka dau la nye laafe ka noki o debir la ka kenj.

Daakan da ane Jew dim vu'usum daar. ¹⁰ Linzug ka Jew dim la yel dau la ye, "Zina ane vu'usum daar. Ti wada pu nar ye fu ze debire."

¹¹ Ka o lebisi ba ye, "Dau kane ti'ebi m la yel m ye, zanjimi fu debir la ka kenj."

¹² Ka ba bu'os o ye, "Daukan aa ano'one n yel uf ye, zanjimi fu debir ka keje?"

¹³ Ka dau kane nye laafe la pu ban lin aan so' bozugo Yesu daa toom n kpen' nidib la soogin.

¹⁴ Ka lin nya'an la ka Yesu nye pon'or kane ka o daa ti'eb la Wina'am pu'usum yin ka sa'al o ye, "Gosima, fu nye laafe. Da lem tum tuumbe'ed ya'ase ka si'el ti ninj uf ka li a be'ed n gaad yiigin laa." ¹⁵ Ka dau la kenj yel Jew dim la ye Yesu a one ti'eb o la.

¹⁶ Linzug ke ka Jew dim la da namis Yesu, on da ti'eb dau la vu'usum daar la. ¹⁷ Ka Yesu lebis ba ye, "M Ba' nam kpelim tum, ka mam me tum."

¹⁸ Ka Jew dim la bood hale ye ba ku o, bozugo li ka'ane vu'usum daar wada sa'unj la yela ma'anee amaa on buon Wina'am ye, o Ba', ka zemisid o menj ne Wina'am.

Biig la mor panj si'em la yela

¹⁹ Ka Yesu lebisi ba ye, "M yeti ya line a sida ye, Biig la ku nyanje ninj si'el ne o menj pana. O ninjid ne line ka o nye ka o Ba' ninjid la ma'aa. Ka o Ba' la ninjid si'em la ka o me ninjid. ²⁰ Bozugo

Ba' la nonj Biig la ka pa'al o line wusa ka o ninjid. On na pa'al o tum kada ka li gat bama ka li na lidigi ya. ²¹ Ka wenne Ba' la vu'ugid kum ka tisid nyovur la, ala men ka Biig la tisid bane ka o bood la nyovur. ²² Ka Ba' la pu kad so' saria amaa o bas saria kadib la tis ne Biig la, ²³ ye nidib wusa na'as o wuu ban na'asidi o Ba' la si'em la. One pu na'asid Biig la, me pu na'asid o Ba' kane tum o la naa.

²⁴ “Asida ka m yeti ya ne'ēja ye, one ninji m pian'ad la yadda ka me ninj one tumi m la yadda, mor nyovur line ka' naare. Ba ku kad o saria. Ka o yi ne kumin n kpen' nyovurin. ²⁵ Asida ka m yeti ya ye saña la li'elne, li sid miriya, ka bane kpi la na wum Wina'am Biig la kukor, ka bane wum la na voe. ²⁶ Ka ti Ba' Wina'am n so'e nyovur si'em la, ala men ka o ke ka o Biig la me so'e nyovur, ²⁷ ka tis o pañ ye o kad saria, on a Ninsaal Biig la zug.

²⁸ “Da ke ka li lidigi ya. Saña la li'eliya ka bane wusa be yaadin na wumi o kukor ²⁹ ka yi na. Bane tum su'um na vu'ug kumin ka nye nyovur, amaa bane tum be'ed na vu'ug ka Wina'am monji ba buod.

Yesu kaset la yela

³⁰ “M ku nyaje ninj si'el ne m menj paña. M kat saria ka li dolne mam wum si'el Wina'am sa'an la. M bood ye m ninj ne one tumi m la na boodim ka ka'ane m menj boodim, dinzugo m saria kadib ane yelsida. ³¹ M ya'a di m menj kaset, li ka' sidaa. ³² Amaa so' be n diti m kaset ka m mi' ye li ane sida.

³³ “Ya daa tum so' Joon sa'an ka o tu'as sida la yela n tisi ya. ³⁴ Li ka'ane ye li nar ye saal di kaset tisi ma, amaa m yel ne'eja ye ya nye faangir. ³⁵ Joon daa ane wuu fitla line tisid neesim ka ya siak ye ya be neesim la ni ne sumalisim sanja bi'ela.

³⁶ “Kaset line pa'ali m yela la gat line ka Joon di la. Tuumban ka Wina'am ke ka m tum la, tuumban ka m sid ninjid la pa'an ye m Ba' Wina'am la tumi m na. ³⁷ Ka m Ba' on tum man na la, o menj di kaset n tis man. Ya nam pu wumi o kukore, ka me nam pu nye on a si'em, ³⁸ ka pu mor o pian'ad la ya nii, yaname pu nin on ka o tum ya ni la yadda la zug. ³⁹ Ya ten'es ye nyovur kane ka' ben la be Wina'am gbaunjin, ka linzug ka ya ied ye ya banji li gbin. Gbaun la diti m kaset, ⁴⁰ ka la'am ne wala ya zan'as ka pu keenn m sa'an na ye ya nye nyovure.

⁴¹ “M pu bood na'asi saalib sa'anee, ⁴² amaa m mi' ya poos ka ya pu mor Wina'am nonjir ya sunya nii. ⁴³ Mam nokne m Ba' yu'ur n kena, ka ya pu di'e ma. Amaa so' ya'a nok o menj yu'ur n kena ya na di'e o. ⁴⁴ Ya na nin wala nin Wina'am yadda, yanam bane di'esid na'asi ya taaba ni ka pu bood na'asi kane yit Wina'am yinni ma'aa la ni na?

⁴⁵ “Da ten'es ye m na noki ya yelbe'ed kenj m Ba' la sa'ane. Li ane Moses n yeli ya ala, on zug ka ya mor ti'ir la. ⁴⁶ Ya ya'a siakin Moses ya naani siakin man men, on sobi m labaar la zug. ⁴⁷ Ka ya ya'a pu siaki o sob la, ya na nin wala siaki m pian'ad la?”

6

Yesu diis nidib bedego

(Mateo 14.13-21; Maak 6.30-44; Luuk 9.10-17)

¹ Ka Yesu lo'onj Galilee beunj line a Tiberias beunj la. ² Ka nidib bedego dol o, bozugo ba nye o tuumnyalima ban ka o maal n tis ban'adnam la. ³ Ka Yesu du zuer zug n zin'in anina ne o nya'andolib. ⁴ Ku'um malek gaadug tienr malun dabisir saŋa daa li'elne.

⁵ Ka Yesu gorigi o zug, ka nye nidib bedego bane kenne o sa'an la na ka bu'os Filip ye, "Yaa ni ka ti na nye diib n da' n tis nidib nwa, ka ba di?" ⁶ O yel nwa ne ye o mak o n gos, bozugo o meŋ mi' on na niŋ si'em.

⁷ Ka Filip lebis o ye, "Ligidi ya'a kun zu'e si'em li ku nyaŋe da' diib ka nidib nwa nye bi'el bi'el n nyi'ige."

⁸ Ka Yesu nya'andol yinni, on yu'ur buon Andrew, Simon Piita ba'abiig la, yel o ye, ⁹ "Biribiŋ be kpela n mor bodobodo anu ne zimbibis ayi. Ka nwa na niŋ nidib bedego nwa bo?"

¹⁰ Ka Yesu yel ye, "Keli ka nidib la zin'in." Mood bedego daa be zin'ikan la. Ka dap la zin'in. Ba kal daa ane wuu tusa nu. ¹¹ Ka Yesu di'e bodobodo la n pu'us Wina'am bareka, ka pudug n tis nidib bane zin'i la, ka niŋ ala ne zimi la men. Ka ba wusa dii tig.

¹² Ka ban di tig la, ka o yel o nya'andolib la ye, "La'asem bodobodo line kpelim la, ka da ke ka si'el sa'am." ¹³ Ka ba vaae dizoris la wusa. Ka li pe'el peed piinayi. Li ane bodobodo anu la dizoris ka ba vaae, nidib la di naae la nya'aŋ.

¹⁴ Dinzugo nidib bama nwa n nye Yesu tuumnyalima la, ka ba yel ye, “Ameṅa, o sid ane Wina'am nodi'es one ka ba da yel ye, o na kenn dunia ni na la.” ¹⁵ Ka Yesu baṅ ye ba na gban' o, n diis o na'am la, o leb n keṅ zueya baba o kon'o kon'.

Yesu n ken ku'om zug la yela
(*Mateo 14.22-33; Maak 6.45-52*)

¹⁶ Ka zaamnoor ka o nya'andolib la sig beuṅin na ¹⁷ ka kpen' aaruṅin lo'onid beuṅ la n tu'ae Kapeenum teṅin. Ka yu'uṅ sobid ka Yesu nam pu keṅi ba sa'ane. ¹⁸ Ka sisi'etita'ar da'ad ku'om la du'osid ku'opila. ¹⁹ Ka ban gaad ne ba aaruṅ la n keṅ wuu mail atan' bee anaasi la, ka nye ka Yesu ken ku'om la zug n li'el aaruṅ la ka li lidigi ba. ²⁰ Yesu yeli ba ye, “Li ane man. Da zoti dabiem.” ²¹ Ka ba mor sumalisim ka siak ye o kpen' aaruṅ la. Ka to'oto yim ka ba kpelim paae zin'ikan ka ba da wa'ae la.

Nidib n ied Yesu la yela

²² Ka beug nie ka nidib bane kpelim beuṅ la gbekaṅa la nye ka aaruṅ yinni ma'aa be, ka ba me mi' ye Yesu sa pu kpen' aaruṅ ne o nya'andolib la, amaa ba bas o ne ka keṅ. ²³ Ka aaruma sieba yi Tiberias keṅ zi'e kpi'e zin'ikan ka Zugsob la sa tis Wina'am bareka pu'usug ka ke ka nidib di diib la. ²⁴ Ka nidib la pu nye Yesu ka o be anina bee o nya'andolib la, dinzug ba kpen' aaruma ni n keṅ Kapeenum n ied o.

Yesu n a diib line tisid nyovur la yela

²⁵ Ka nidib la nye Yesu ka o be gbekana la ka bu'os o ye, "Pa'ana, sanjane ka fu kenn kpelana?"

²⁶ Ka o lebisi ba ye, "Asida ka m yeti ya ye, ya iedne man yanam onb bodobodo n tig la zug, ka li ka'ane m tuumnyalima ban ka ya nye la zugo. ²⁷ Da tum ye ya di'e dikane na sa'am, amaa lee tumme n di'e dikane na yuug ka tisid nyovur kane ka' naare. Mam, Ninsaal Biig la, na tisi ya dikana, bozugo m Ba' Wina'am ganji m ka li pa'al ye m paae o ya'am."

²⁸ Ka ba bu'os ye, "Ti na niŋ wala ka tum Wina'am tuuma?"

²⁹ Ka Yesu lebisi ba ye, "Tuumkane ka Wina'am bood ane ye ya siak one ka o tum la na."

³⁰ Ka ba bu'os o ye, "Ka tuumnyaluŋ bo ka fu maal ka li zanbin ka ti na nye ka niŋ uf yadda?"

³¹ Ti yaanam da di dikan ka ba buon ye manna la moogin wuu lin sob si'em ye, 'O tisi ba dikane yi arazana ni na ka ba di.' "

³² Ka Yesu lebisi ba ye, "Asida ka m yeti ya ye, li ka'ane Moses n da tisi ya dikane yi arazana ni na laa, ka ane m Ba' Wina'am tisidi ya diib amena line yi arazana ni na la. ³³ Ka dikane ka Wina'am tisi ya la ane line yi arazana ni sig na, ka li tisid dunia dim nyovur."

³⁴ Ka ba yel o ye, "Zugsoba, tisimi ti dikana sana wusa."

³⁵ Yesu lebisi ba ye, "Mane a nyovur diib la. One mekama keenn m sa'an na, ko'om ku gban'e oo, ka one me lem niŋi m yadda, ku'onuud ku mor oo. ³⁶ M denim yeli ya ye ya nye m, ka la'am ne wala ya pu niŋi m yaddaa. ³⁷ Ban wusa ka

Wina'am tisidi m keenn m sa'an na. Ka one ken ne m sa'an na m ku kad o basi; ³⁸ ka m yi arazana ni sig na ye m tum ne one tum man la boodim ka ka' m mej boodim. ³⁹ Ka one tum man la boodim ane anwa, ye on tisi m ninsieba wusa la, ye m da ke ka baa yinni bodige. Amaa o lee bood ye m vu'ugi ba wusa dunia naar daar la. ⁴⁰ Ka m Ba' la boodim ane ne'enja ye one mekama nye Biig la ka ninjid o yadda na nye nyovur kane ka' benne, ka m na vu'ug o dunia naar daar la."

⁴¹ Ka Jew dim nyon ne o, on yel ye, "Mane a dikane yi arazana sig na la zug." ⁴² Ka ba bu'os taaba ye, "Dau kaɲa nwa ka'ane Josef biig Yesu, one ka ti mi' o ba' ne o ma laa? Ka li ninj wala ka o yu'un yel ye o yine arazana ni na."

⁴³ Ka Yesu yeli ba ye, "Da nyonini ya lema nii. ⁴⁴ So' kae' na nyaɲe keenn m sa'an naa li ya'a ka'a ye m Ba' one tumi m na la ninji li. Ka m na vu'ug o dunia naar daar la. ⁴⁵ Ka Wina'am nodi'esidib da sob ye, 'Wina'am na zamis nidib wusa.' On mekama wum ka zamis m Ba' yela kenne m sa'an na. ⁴⁶ So' kae' nye m Ba' laa, li ya'a ka'a one yi Wina'am sa'an na, on gullim nye o. ⁴⁷ Asida sida ka m yeti ya ye, one ninji m yadda mor nyovur kane ka' benne. ⁴⁸ Mane a nyovur diib la. ⁴⁹ Ya yaanam da di dikan ka ba buon ye manna la moogin ka la'am ne wala ba kpiya. ⁵⁰ Dikane yi arazana ni sig la na ane anwa ye saal na dii li ka ku kpii. ⁵¹ Mane a dikane voe ka yi arazana ni sig na la ka so' ya'a di dikaɲa o na voe saɲa mekama. Ka dikane ka m na tis ka dunia dim mor nyovur ane m ningbinj."

⁵² Ka Jew dim la nwa'as taaba yet ye, “Dau kaŋa na niŋ wala tisi ti o niŋgbini ka ti di?”

⁵³ Ka Yesu yeli ba ye, “Asida sida ka m yeti ya ye, asee ka ya di Ninsaal Biig la niŋgbini ka nuu o ziim, ka ya'a ka alaa ya pu mor nyovure.

⁵⁴ One di m niŋgbini ka nuu m ziim mor nyovur line ka' naare, ka m na vu'ug o dunia naar daar la. ⁵⁵ Ka m niŋgbini ane diib amena ka m ziim a bun nuudir amena. ⁵⁶ One di m niŋgbini ka nuu m ziim kpelim a yinni ne mam ka mam me a yinni ne on. ⁵⁷ M Ba' so'e nyovur ka tumi m na ka on zug ka m voe, ala men ka one di mam niŋgbini, na voe mam zug. ⁵⁸ Ne'ena a dikane yi arazana ni sig na, ka li ka'ane wuu dikane ka ya yaanam da di ka kpi laa. Amaa one di dikaŋa la, na voe saŋa wusa.” ⁵⁹ O yel ne'ena ne on daa pa'an nidib Kapeenum la'asug doogin la.

Pian'ad line tisid nyovur la yela

⁶⁰ Ka o nya'andolib la bedego n wumi li la, ba yel ye, “Pa'alkaŋa toe. Ano'on na tun'e di'e li?”

⁶¹ Ka Yesu baŋ o poten'erin ye o nya'andolib la nyoni li yela la ka yeli ba ye, “Ya noki li ka li ane po'ogire? ⁶² Ka ya ya'a nyeen ka Ninsaal Biig la dutin zin'ikan ka o da been la ya na niŋin wala?

⁶³ One tisid nyovur la ane Wina'am Siig Sunj, ka niŋgbini la ane zaalim. Pian'akan ka m pian' tisi ya la tisid Siig ne nyovur. ⁶⁴ Amaa ya sieba be ka pu siake.” Yesu yel nwa bozugo o denjim baŋ pin'ilugin sa bane pu niŋ o yadda ne one na ti zam o la. ⁶⁵ Ka o lem yel ye, “Ne'ena yela ka m daa yel ye, so' ku nyaŋe keenn m sa'an na asee m Ba' la na tis suer.”

⁶⁶ Ka ne'enam nya'an̄ o nya'andolib tita'am sa buaki keŋ ka pu lem dol o ya'ase.

⁶⁷ Yesu bu'os o nya'andolib piinayi la ye, “Yanam me na bood ye ya keŋe.”

⁶⁸ Ka Simon Piita lebisi bu'os o ye, “Zugsoba, ti ye ti keŋe ano'on sa'ane? Fune mor pian'akane tisid nyovur kane ka' ben la. ⁶⁹ Ka ti siaki li ka baŋ ye, fun ma'aa a niŋkane a su'um nyain ka yi Wina'am sa'an na la.”

⁷⁰ Ka Yesu lebisi bu'osi ba ye, “Ka'a mane gaŋi yanam piinayi la la'am ne wala ya yinni a Sutaana nidaa?” ⁷¹ O da pian' ne'eŋa Judas one a Simon Iskariot biig la yela. O da ane nya'andolib piinayi la nid yinni one da na ti zam o.

7

Yesu ne o pitib la yela

¹ Ka ne'eŋa nwa nya'an̄ la ka Yesu giligid Galilee teŋin ka pu bood ye o giligid Juuda teŋinee, Jew dimi bood ye ba kuu o la zug. ² Ka Jew dim di'emkan ka ba maan suga n gbeend la, da li'elne. ³ Ka Yesu pitib yel o ye, “Toomim kpela ka keŋ Juuda teŋin ka fu nya'andolib la nye fu tuuma ban ka fu niŋid la. ⁴ Ka so' ya'a bood ye nidib baŋ o bedego o pu sua'adi tumi o tuumaa. Fu ya'a tum tuumbama kel ka nidib bedego baŋ.” ⁵ O pitib la pu niŋ o yadda, linzug ka ba yel o ala.

⁶ Ka Yesu yeli ba ye, “Mam saŋa nam pu paae, amaa saŋa mekama yanam mor ya'a. ⁷ Dunia dim ku nyane kisi yaa, ka lee kisi m, man pa'an ye ba tuuma a be'ed la zug. ⁸ Yanam kem di'ema

la. M nan ku kej di'em kaŋaa; ka m saŋa nan pu paae." ⁹ On yel wala la ka kpelim Galilee teŋin.

Yesu n da be suga di'ema ni la yela

¹⁰ Ka o pitib n gaadi naae la ka o me yuolim kej, ka pu neeli o meŋa. ¹¹ Ka Jew dim ied o di'ema la ni ka bu'osid ye, "O be yaani?"

¹² Ka nidib la bedego nya'am, ka sieba ye, "O ane ninsuŋ."

Ka sieba ye, "Ayei, o pa'an nidib la line a suebe'ed." ¹³ Ka ban zot Jew dim la zug ka so' pu nyaŋe pian'a neele.

¹⁴ Ka di'ema la ti paae pusuk ka Yesu du kpen' Wina'am pu'usum yir n pa'an nidib. ¹⁵ Ka li lidig Jew dim la ka ba yet ye, "Dau kaŋa niŋ wala mor baŋir ka lee pu zamise?"

¹⁶ Ka Yesu lebiŋ ba ye, "M pa'alug la ka' m meŋ dinne, amaa li ane one tumi m la na din. ¹⁷ One bood ye o tum Wina'am boodim, o na baŋ ye m pa'alug la yi ne Wina'am sa'an na, bee m pa'an ne, ne m meŋ paŋ. ¹⁸ One pian'ad ne o meŋ paŋ la boodne o meŋ yu'ur. Amaa one bood ye one tum o la na di'e yu'ur la, ane sida sob ka pu mor zirii. ¹⁹ Ya pu di'e wada Moses sa'anee? Ka la'am ne wala ya so' pu doli li suere. Bo ka ya ied sueya ye ya kuu ma?"

²⁰ Ka nidib la lebiŋ o ye, "Kikirig n dol uf. Ano'onami bood ye ba kuu fo?"

²¹ Ka Yesu lebiŋ ba ye, "M daa tum tuum-nyaluŋ yinni ka li lidigi ya. ²² Moses da yel ye, ya kpen'em baŋo, (amaa li da ka'ane Moses n da pin'ili lii, ka lee da yi ne ya yaanamin na.) Amaa ya kpen'esid biribis baŋo vu'usum daar. ²³ Ka

ya ya'a kpen'esid biribinɔ baɔo vu'usum daar ka li pu sa'am Moses wada la, bo ka ya sunya pelig ne m, mam daa ti'eb dau la vu'usum daar la? ²⁴ Mit ka ya gelig ka zerig nid ne nini gosigo, amaa geligim ne line a yelsida."

²⁵ Dinzug ka Jerusalem ninsieba bu'os ye, "Li ka'ane dau kaɔa ka ba bood ye ba ku laa? ²⁶ Ka gosimi ya, o pian'adne paalo ni ka ba pu ninɔ o si'ela. Kpeenmnam sid siak ye o ane Kiristo on ka Wina'am gaɔ la bee? ²⁷ Amaa ti mi' dau kaɔa n yi si'el na, ka Kiristo la ya'a ti nie so' ku baɔ on yi si'el naa."

²⁸ Linzug Yesu n daa be pu'usum yir n pa'an nidib la, o pian' ne kukortita'ar ye, "Ya mi' maa? Ka ya mi' mam yi si'el naa? Li ka'ane m tu'er ka m kenaa. Amaa one tum man na la a sida sob, ka ya zi' oo. ²⁹ Ka mam lee mi' o, bozugo one tum man, ka o sa'an ka m yi na."

³⁰ Dinzug ka ba ied suer ye ba gban' o, ka so' pu si'is oo, bozugo o saɔa daa nan pu paae. ³¹ Ka la'am ne wala nidib la tita'am da ninɔ o yadda, ka ye, "Kiristo la ya'a ti kena o na tum tuumnyalima gaad dau kaɔa tum si'el laa?"

Farisee dim n tum nidib ye ba gban'e Yesu la yela

³² Ka Farisee dim wum nidib la nya'am Yesu yela, ka ban ne Wina'am maalmaan kpeenmnam tum nidib ye ba gban'e Yesu.

³³ Ka Yesu yel ye, "M na be ne ya yuug bi'ela ka lem leb one tum man na la sa'an. ³⁴ Ya na ti iedi m ka ku nye ma, ka mam na be zin'isi'a la ya ku nyaɔe kenn aninaa."

³⁵ Ka Jew dim yel taaba ye, “Dau kaŋa gban'e ye o keŋ yaa ni ka ti ku nye oo? O gban'e ne ye o keŋ Greek dim teensin, zin'i kan ka Jew dim be la, ye o pa'al Greek dima? ³⁶ Ka on yel ye, ti na ti iedi o ka ku nyee o, ka ye, on be zin'isi'a la ti ku nyaŋe kena la, li gbin a bo?”

Wina'am Siig Sun la yela

³⁷ Ka di'ema la naar dabisir line a dabistita'ar la, ka Yesu due zi'e ka pian'ad ne kukortita'ar ye, “Ku'onuud ya'a mor so', o kemi m sa'an na nu.

³⁸ Li dolne Wina'am gbaun n sobi siilim si'em la ye, ‘One niŋi m yadda wenne ku'obulum line tisid nyovur.’ ” ³⁹ O yel ne'eŋa ka li gbin pa'alne Wina'am Siig Sun la yela, ka bane niŋ o yadda la na ti di'e li. Bozugo sanŋan la Wina'am da nam pu tisi ba o Siig Sun laa, ka Yesu da nan pu nye zun'ore.

Bakir n be nidibin Yesu yela la

⁴⁰ Ka ban wum pian'akan la, nidib la sieba yel ye, “Oŋa sid a Wina'am nodi'es la.”

⁴¹ Ka sieba ye, “Oŋa a Kiristo la.”

Amaa ka sieba bu'os ye, “Kiristo la yi ne Galilee na bee? ⁴² Wina'am gbaun yel ne ye Kiristo la yi ne David gbinin na ka yi ne Betilehem tenkan ka David da be la. Li ka' alaa?” ⁴³ Ka bakir be nidibin la o yela. ⁴⁴ Ka sieba bood ye ba gban' o amaa so' pu si'is oo.

Jew dim kpeenmnam n pu niŋ Yesu yadda la yela

⁴⁵ Ka nimbane keŋ ye ba gban' o la leb maalmaan kpeenmnam ne Farisee dim la sa'an ka ba bu'os ye, “Bo ka ya pu gban'e o na?”

⁴⁶ Ka ba lebis ye, “So' nan zi' pian' wenne dau kaŋaa.”

⁴⁷ Ka Farisee dim la bu'osi ba ye, “Ka yanam me yidigi n dol suebe'ed la ne bee?” ⁴⁸ Ka kpeenmnam la bee Farisee dim la sieba pu nin o yaddaa. ⁴⁹ Nidib bedego bane zi' wada la, yelbe'ed doli ba.

⁵⁰ Ka Nikodemus one daa denim keŋ Yesu sa'an la ka aa ba nid yinni bu'osi ba ye, ⁵¹ “Ti ya'a pu wum so' antu'a ka baŋ on tum si'ela, ti kat o saria bee?”

⁵² Ka ba lebis o ye, “Fu yi ne Galilee na menee? Iem Wina'am gbana ni ka fu na baŋ ye nodi'es kulim ku yi Galilee naa.”

8

Ban kuk po'a ne dau la yela

¹ Ka ba wusa widigi kul ka Yesu keŋ Olives zuerin. ² Ka bekeeung ka o leb Wina'am pu'usum yin la ya'as ka nidib la wusa keŋi o sa'an na ka o zin'i pa'ani ba. ³ Ka gbaunmi'idib ne Farisee dim mor po'a na on ka ba kuk ka o sa'am dau, ka zi'el o nidib la soogin, ⁴ ka yel Yesu ye, “Pa'ana, ti kuk po'a kaŋa ne dau. ⁵ Ka Moses wada la da zi'el ye, ti lob nimbamanam taaba ne kuga n ku. Ka fun ye wala?” ⁶ Ba yeli ala ye ba kpans o gos, ka nye yela bul o.

Ka Yesu sunne noki o nu'ubili sobid teŋin. ⁷ Ka ban kpelim bu'osid o la, ka o gorigi yeli ba ye, “One nan pu tum tuumbe'ed ya soogin nokim kugir lobug o yiiga.” ⁸ Ka lem sun ya'ase noki o nu'ubili sobid teŋin.

⁹ Ka ban wumi ala la ka ba yi yinni yinni lin pin'il ne bunkuda la ni ka nya'al po'a la gullim ka o zi'e Yesu tuon. ¹⁰ Ka Yesu gorigi bu'os po'a la ye, "Bane mor uf la na be yaani? So' pu koosi fu yela la be'edee?"

¹¹ Ka po'a la lebis o ye, "M Zugsoba, ayei."

Ka Yesu yel o ye, "Mam me ku koosi fu yela be'ede. Kem ka da lem tum tuumbe'ed ya'ase."

¹² Ka Yesu lem yel nidib la ye, "Mane a dunia neesim la. One doli m ku ken likin ne, amaa o na bene nyovur line a neesim la ni."

¹³ Ka Farisee dim yel o ye, "Fu pian'adne fu meŋ yela. Fu pian'ad la ka' sidaa."

¹⁴ Ka Yesu lebisi ba ye, "Hale baa m ya'a pian'adi m meŋ yela m pian'ad la a sida; ka m mi' mam yi si'el na ne mam ken si'el, amaa ya zi' mam yi si'el na ne mam ken si'ela. ¹⁵ Ya geligid so' tuuma ne ninsaal ya'am. Mam pu geligid so' yelaa. ¹⁶ Amaa m ya'a gelig so' yela, m geligir la a sida; ka li ka'ane mam ma'anee amaa mam ne one tum m la na n geligid. ¹⁷ Ya wada la ni li sob ye, nidib ayi kaset diib a amena. ¹⁸ Mam dit kaset n tisidi m meŋ, ka m Ba' one tum man na la me dit kaset n tisidi m."

¹⁹ Ka ba bu'os o ye, "Fu Ba' be yaani?"

Ka Yesu lebisi ba ye, "Ya zi' man ne m Ba' la wusaa. Ya ya'a banin man, ya naan banin m Ba' la men." ²⁰ O pian' ne'enam ne one daa pa'an nidib la Wina'am pu'usum yin ka li kpi'e ligid la'asug zin'igin la. Ka so' pu gban'e oo, o saŋa nan pu paae la zug.

Yesu n pa'an ye ba ku nyaŋe keŋ on ken si'el la yela

²¹ Ka o yeli ba ya'as ye, “M na yi ya sa'an, ka ya na ie man, amaa ya ku nye ma. Ya na kpi ya tuumbe'ed la ni. Man ken si'el la ya ku nyaŋe keenn aninaa.”

²² Ka Jew dim yel ye, “O ye o ku ne o meŋ bee? On sadigim yel ye, on ken si'el la, ti ku nyaŋe keŋ la.”

²³ Ka Yesu yeli ba ye, “Yanam yi ne teŋin na, ka man yii agol na. Ya ane dunia nwa nidib, ka mam ka'a dunia nwa nida. ²⁴ Linzug ka m yeli ya ye, ya na kpi ne ya tuumbe'ed la, ka ya ya'a pu niŋ yadda ne mane yel ye m a so' laa, ya sid na kpi ne ya tuumbe'ed la.”

²⁵ Ka ba bu'os o ye, “Fu aa ano'one?”

Ka o lebisi ba ye, “M ane on ka m yeli ya pin'ilugin sa la. ²⁶ M mor yela bedego line ka m na pian' ka kadi ya saria. One tum man la a sida sob ka line ka m wum o sa'an la, lin ka m mooni n tisid dunia dim.”

²⁷ Ka ba pu baŋ on pian' si'el la ane o Ba' Wina'am yela. ²⁸ Dinzug ka Yesu yel ye, “Ya ya'a uk mam one a Ninsaal Biig la agol ya na baŋ man yel ye m a so' la. Ka lem baŋ ye m pu tum si'el ne m meŋ paŋa, amaa m pian'ad ne'eŋa wuu m Ba' Wina'am n pa'ali m si'em la. ²⁹ Ka one tum man la be ne man ka pu basi ma, bozugo m maan line ma'edi o suunr daar wusa.” ³⁰ Ka on pian' ne'eŋa la, ka nidib bedego niŋ o yadda.

Yamis ne yolisim dim

³¹ Ka Yesu yel Jew dim bane niŋ o yadda la ye, “Ya ya'a kpelim mor m pian'ad la, ya na ane m

nya'andolib amena. ³² Ka ya na ban yelmenjir la. Ka yelmenjir la na tisi ya yolisim."

³³ Ka ba lebis n yel o ye, "Tinam ane Abraham yaas, ti ka' nid so' yamise. Ka wala ka fu yel ye, ti na nye yolisim?"

³⁴ Ka Yesu lebisi ba ye, "Amena ka m yeti ya ye, ninjan wusa tum tuumbe'ed la ane tuumbe'ed yamug. ³⁵ Yamug ku zin'i yin saja wusa, amaa yisob biribinj la zin'ine yin la saja wusa. ³⁶ Dinzugo yisob biribinj la ya'a tisi ya yolisim, ya mor yolisim amena. ³⁷ M mi' ye ya ane Abraham yaas. Amaa ya boodne man ye ya ku, bozugo m pian'ad la pu kpen'edi ya sunya nii. ³⁸ Man nye si'el m Ba' sa'an la, lin ka m tu'asid. Ka yanam me ninjidne bun lin ka ya wum ya ba' sa'an la."

³⁹ Ka ba lebis n yel o ye, "Abraham ane ti yaab."

Ka Yesu lebis n yeli ba ye, "Ya ya'a aan Abraham yaas, ya naan tumin Abraham tuuma la. ⁴⁰ Amaa ya boodne man ye ya ku, man one tu'asi ya yelmenjir kan ka m wum Wina'am sa'an la. Abraham da pu ninj alaa. ⁴¹ Ya tumne ya ba' la tuuma."

Ka ba yel o ye, "Ti ka' po'agoonda biise. Ti mor Ba' yinni one a Wina'am."

⁴² Ka Yesu lebis n yeli ba ye, "Wina'am ya'a aane ya Ba', ya naan nonjin man, bozugo m yine Wina'am ni n kena. M pu kene m tu'er naa, amaa o tumi m ne na. ⁴³ Bo ninj ka ya pu ban man yet si'el la gbin ne? Li ane ye yanam ku tun'e n siak m pian'ad la zug. ⁴⁴ Ya ba' ane Sutaana. Ka ya tumne ya ba' boodim n a si'em

la. O daa pun ane ninkuud hale pin'ilugin sa. O zi' yelmenjire, bozugo yelmenjir ka' o sa'ane. O ya'a ma'ad ziri la, o pian'adne wenne o men n a si'em la, bozugo o ane ziri sob ne ziri wusa ba'. ⁴⁵ Amaa mane tu'asidi ya yelmenjir la, ya pu siaki. ⁴⁶ Ano'one na tun'e n pa'al ye m tum tuumbe'ede. Man ya'a tu'asid amena, wala ka ya pu siake ma? ⁴⁷ One a Wina'am nid la kelisidne Wina'am pian'ad. Yanam ka' Wina'am nidib la zug, ka ya pu wumma."

⁴⁸ Ka Jew dim la lebis n yel o ye, "Tinam n yel ye, fu ane Samaritan nid la, ka kikirig dol uf la, ti ma'anee?"

⁴⁹ Ka Yesu lebis ba ye, "Kikirig pu doli ma, amaa m du'osidne m Ba' yu'ur su'unja, ka yanam po'ogid man. ⁵⁰ Man men pu ied m men yu'ur du'osugo. So' be one iedi o men yu'ur, one a saria kat la. ⁵¹ Amana ka m yeti ya ye, nid kane siakim noor la, ku nye ku'um baa bi'elaa."

⁵² Ka Jew dim yel o ye, "Nannanna ti banj ya ye kikirig dol uf. Abraham ne Wina'am nodi'esidib la kpiya. Ka fu yet ye, nid kane siaki fu noor la, ku kpii baa bi'ela. ⁵³ Fu gaad ti yaab Abraham one kpi laa? Bee fu gaad Wina'am nodi'esidib bane kpi laa? Fu ten'esid ye fu ane ano'one?"

⁵⁴ Ka Yesu lebis n yeli ba ye, "Man ya'a du'osidi m yu'ur la, li ane zaalim. Man Ba' la a one du'os m yu'ur, on ka ya yel ye, one a ya Wina'am la. ⁵⁵ Amaa yanam zi' on a so'o. Ka man mi' on a so'. Man ya'a yelin ye, m zi' on a so', m naani aan ziri sob wen wuu yanam ne. Amaa m mi' on a so', ka siak o noor la. ⁵⁶ Ya ba' Abraham da

mor ti'ir ye o na ti nye man saɲa nwa. Ka o nye ka mor sumalisim.”

⁵⁷ Dinzug ka Jew dim la yel Yesu ye, “Fu nan pu paae yuum piisnu, ka niɲ wala nye Abraham?”

⁵⁸ Ka Yesu yeli ba ye, “Ameɲa ka m yeti ya ye, Abraham da nan kae' saɲsi'a la, ka man pun be.”

⁵⁹ Alazug ka ba zaɲ kuga ye ba lob o. Ka Yesu sua' o meɲ, ka yi Wina'am pu'usum yin la.

9

Yesu n ti'eb zunzoɲ la yela

¹ Ka on ken la, o nye dau ka o zu'omi o biilimin sa. ² Ka o nya'andolib bu'os o ye, “Pa'ana, dau kaɲa tum tuumbe'ed bee o ba' ne o ma n tumi li, ka du'a o ka o a zunzoɲa?”

³ Ka Yesu lebis ye, “O zu'oɲ la ka'ane ye o tumne be'ede bee o ba' ne o ma tum. Amaa li a ye, Wina'am pa'ali o paɲ tuuma zunzoɲ la ni.

⁴ Lin nan a nintaɲ la, asee ti tum one tum man na la tuuma. Yu'uɲ na sob ka so' ku nyaɲe tum ya'ase. ⁵ Mam nan be dunia ni la, mane a dunia neesim.”

⁶ Ka Yesu n yel ne'eɲa la o tubis nintoond n bu tan n bulig zu'om la nini, ⁷ ka yel o ye, “Kem Siloam bulugin n pie fu nini.” (Siloam gbin ane ye, Atum so'.) Ka o keɲ pie o nini ka leb na nyet.

⁸ O kpi'es ne bane deɲim mi' o ka o a sos la yel ye, “Ka'a dau kaɲa daa yiti sosid laa?” ⁹ Ka sieba yel ye, “Li ane on la.”

Ka sieba me yel ye, “Ayei, li wen o ne ka li ka'a one.”

Ka o meɲ yel ye, “Mane la.”

¹⁰ Ka ba bu'os o ye, “Li ninj wala ka fu yu'un nyeta?”

¹¹ Ka o lebisi ba ye, “Dau kane ka ba buon Yesu la bu tan n buligi m nini ka yeli m ye m kem Siloam bulugin pie. Ka m keŋ pie ka yu'un nyet.”

¹² Ka ba bu'os ye, “O be yaani?”

Ka o lebis ye, “M zi'.”

¹³ Ka ba dol one daa a zu'om la keŋ Farisee dim sa'an. ¹⁴ Ka daakan ka Yesu bu tan ke ka zu'om la nyet la, daa ane Jew dim vu'usum daar. ¹⁵ Ka Farisee dim la bu'os o ya'as ye, “Li ninj wala ka fu nyeta?” Ka o lebisi ba ye, “O bu ne tan n buligi m nini, ka m pie ka nyet.”

¹⁶ Ka Farisee dim sieba yel ye, “Dau kaŋa nwa pu dol vu'usum daar la wadaa, linzug ka ti baŋ ye o pu yi Wina'am sa'an naa.”

Ka sieba ye, “Dau kane a tuumbe'ed sob na ninj wala tum tuumnyalim bama?” Ka bakir kenn Farisee dim la ni.

¹⁷ Ka ba lem bu'os dau la ye, “Fu na yeli o yela ye bo, on ke ka fu nyet la?”

Ka o lebisi ba ye, “O ane Wina'am nodi'es.”

¹⁸ Ka Jew dim la pu siak ye o daa zu'om ne ka yu'un nyeta, asee ba buol o ba' ne o ma n bu'os.

¹⁹ Ka ba bu'osi ba ye, “Ya biig la nwa? On ka ya ye ya du'a o ka o a zu'om laa? Ka li ninj wala ka o yu'un nyeta?”

²⁰ Ka ba lebis ye, “Ti mi' ye o ane ti biig, ka lem mi' ye, ti du'a o ka o a zu'om, ²¹ amaa lin ninj si'em ka o nyet la, ti ku baŋi, ka ti me lem zi' one ke ka o nyeta. Bu'osimi ne o, ka o ane dau, o lem ka'a biiga. O meŋ na pian'.” ²² Ban zot Jew dim kpeenmnam dabiem la zug, ke ka

ba yel ala. Jew dim daa pun denjim gban'e ye so' ya'a siak ye Yesu ane Kiristo la, ba na kad o ba la'asug doogin la. ²³ Linzug, ka o ba' ne o ma la yeli ba ye, "Bu'osimi ne o, ka o ka'a biiga."

²⁴ Ka ba buol dau one daa a zu'om la noora ayi daan n yel o ye, "Pian'am Wina'am yu'ur fu laafe nyeeb la yela. Ti mi' ye dau kaŋa ane tuumbe'ed sob."

²⁵ Ka o lebis ye, "O ya'a ane tuumbe'ed sob bee o ka'a tuumbe'ed soba m zi'. Mam mi' si'el ane ye, m daa ane zu'om ka yu'un nyet."

²⁶ Ka ba bu'os o ye, "O niŋ uf bo? O niŋ wala laki fu nini?"

²⁷ Ka o lebisi ba ye, "M pun denjim yeli ya ka ya pu bood ye ya kelise, ka bo ka ya bood ye ya wum ya'ase? Ya me bood ye ya liebi o nya'andoliba?"

²⁸ Ka ba tu'ud o ye, "Fune aa o nya'andol, ka tinam ane Moses nya'andolib. ²⁹ Ti mi' ye Wina'am da pian' tisne Moses, amaa dau kaŋa nwa, ti zi' on yi zin'isi'a naa."

³⁰ Ka dau la yel ye, "Nwa ane lidigir. Ya zi' on yi si'el naa, ka la'am ne wala o lakim nini ka m nyet.

³¹ Ti mi' ye, Wina'am ku kelis one a tuumbe'ed sob sosugo, amaa ka so' ya'a pu'usid Wina'am ka niŋidi o boodim, o na wumi o sosug. ³² Dunia pin'ilugin sa so' nan zi' wum ye ba ke ka on ka ba du'a o ka o a zu'om nini nyeta. ³³ Dinzugo dau kaŋa ya'a pu yiin Wina'am sa'an naa, o ku nyaŋe niŋin si'e si'el la."

³⁴ Ka ba lebis o ye, "Ba du'a uf ne tuumbe'edin, ka fu lee bood ye fu pa'ali tii?" Ka ba kad o yiis.

³⁵ Ka Yesu n wum ye ba kad dau la yiis la, ka nye o la, o bu'os o ye, “Fu niŋ Ninsaal Biig la yaddaa?”

³⁶ Ka o lebis ye, “M Zugsoba, Ninsaal Biig la a ano'on ka m na niŋ o yadda?”

³⁷ Yesu yel o ye, “Fu nye o ka li ane one pian'ad ne fu la.”

³⁸ Ka dau la yel ye, “M Zugsob, m niŋ uf yadda.” Ka na'as Yesu.

³⁹ Yesu yel ye, “Saria kadib yela ka m keenn dunia ni, ka zunzoos na nyet, ka bane nyet la na lieb zunzoos.”

⁴⁰ Ka Farisee dim sieba bane kpi'e ne o la n wum ne'ɛja la, ba bu'os o ye, “Din la tinam me ane zunzoosee?”

⁴¹ Ka Yesu lebisi ba ye, “Ya ya'a aan zunzoos ya ku moren taale. Ka yaname sadigim yel ye ya nyet la, ya taal kpelim be.”

10

Konbkem siilin la

¹ Ka Yesu ye, “Asida ka m yeti ya ye, one pu dol pe'es za'anoorin la n kpen' buluugin laa ka du zaŋguomi kpen' ane one faand bee na'ayiig.

² Amaa one dol za'anoorin la kpen' ane pe'es la konbkem. ³ Ka one gur za'anoor la na yo'ogi tis o. Ka o pe'es la mi' o kukor la zug, o buoni ba yuda ka gaad tuon ka ba dol o. ⁴ Ka on more o pe'es wusa yi na la, o gaadi ba tuon ka ba dol o, bozugo ba mi' o kukor. ⁵ Ba ku dol saana, ba na zo ka bas o, bozugo ba zi' o kukore.” ⁶ Siilin kaŋa ka Yesu zaŋi siilimi ba, amaa ba pu gban'e o pian'ad la gbin ne.

Yesu n a konbkem sunj la yela

⁷ Ka Yesu yeli ba ya'as ye, “Asida ka m yeti ya ye, mane aa pe'es la za'anoor. ⁸ Ban wusa denji m tuon ane bane faand bee na'ayiis, ka pe'es la pu kelisidi baa. ⁹ Mane a za'anoor la. Ka one dol za'anoor kan la kpen' na nye faangir. O na kpen' ka yi na n nye diib n di. ¹⁰ Na'ayiig la kenne ye o zu ka ku, ka sa'am ma'aa, ka mam kena ye ba nye nyovur line ka'a naare.”

¹¹ “Mane a konbkem sunj la. Konbkem sunj la pesigi o nyovur pe'es la yela. ¹² One ka' konbkem menjire, ka gur pe'es bane ka' o menj dine ka li ane ligidi yela ka o guri ba la, o ya'a nye ka kundun ken na ka o bas pe'es la, ka zo. Ka kundun la gban'e ba ka widigi ba. ¹³ Ban ka' o menj pe'ese ka ane ligidi yela ma'aa la zug, ka o zo.

¹⁴ “Mane lee a konbkem sunj la, ka mi' m menj konbid ka ba me mi' man ¹⁵ wenne m Ba' Wina'am mi'i man ka man me mi' o si'em la. Mane pesigi m nyovure tisi m pe'es la. ¹⁶ M mor pe'esieba bane ka' buluug nwa nii. Li nar ka m me more ba na ka ba kelisi m kukor, ka la'ase ba wusa gumm ka mor konbkem yinni. ¹⁷ Ka man pesigi m nyovur la zug ka m Ba' la nonji m. Ka m na lem di'e li ya'as. ¹⁸ So' ku nyanje zaji m nyovure. M menj lee pesigi m nyovur. M mor pan ye m pesigi m nyovure kpi, ka lem mor pan ye m lem di'e li ya'as. M Ba' tisi m nozi'el kana.”

¹⁹ Ka pian' bama zug ke ka bakir ya'an daa be Jew dim la soogin. ²⁰ Ka ba tita'am sa yel ye, “Bo ka ya kelisid o, o ane geen ka kikirig dol o.”

²¹ Ka sieba yel ye, “Li ka'a on ka kikirig dol o pian'ade nwaa. Kikirig na nyaŋe ke ka one zu'om nyeta?”

Jew dim n zan'as Yesu la yela

²² Ka di'ema saŋa line ka ba tiend Wina'am pu'usum yir pier Jerusalem tenjin la paae, ka li da a sapa. ²³ Ka Yesu ken Wina'am pu'usum yir zin'ikan ka ba buon Solomon za'ambenŋ la. ²⁴ Ka Jew dim la'ase gilig o ka yel o ye, “Bo ka fu ke ka ti bi'esid hale ne anwa? Fu ya'a ane Kiristo la, one ka Wina'am gaŋ la, fun yelimi ti nyain nyain.”

²⁵ Ka Yesu lebiŋ ba ye, “M daa yeli ya, ka ya pu niŋi m yaddaa. Tuumban ka m tum m Ba' yu'urin la pa'al mam a si'em. ²⁶ Amaa yaname ka' m pe'es la zug ka ya pu niŋi m yaddaa. ²⁷ M pe'es wumi m kukor, ka m mi' ba, ka ba doli m, ²⁸ ka m tisidi ba nyovur line ka' benne, ka ba kulum ku bodige, ka so' kae' na nyaŋe faann ba m nu'ugine. ²⁹ M Ba' one noki ba tisi m la mor paŋ hale gaad si'el wusa, ka so' kae' na nyaŋe faann ba m Ba' la nu'ugine. ³⁰ Mam ne m Ba' la ane yinni.”

³¹ Ka Jew dim lem ye ba lob o ne kuga n ku. ³² Ka Yesu yeli ba ye, “M pa'ali ya tuumsuma bedego line yi m Ba' la ni, ka tuumsunŋban yela ka ya lobidi m ne kugaa?”

³³ Ka Jew dim la lebiŋ o ye, “Li ka'ane tuumsuma yelaa amaa Wina'am yu'usa'uŋ la yela, bozugo fu ane ninsaala amaa fu ye fu ane Wina'am.”

³⁴ Ka o lebisi ba ye, “Li sobi ya wada ni ye, ‘Mam, Wina'am yel ye, ya ane Winaa.’ ³⁵ Ti mi' ye Wina'am gbaun la a sida saɗa wusa, ka bane ka o zaŋ o labaar la tis la, o buoni ba ye ba ane wina. ³⁶ Ka la'am ne wala ka ya yet ye, mam kane ka Wina'am gaŋ la ka tumi m dunia nwa ni la sa'amid Wina'am yu'ur, mam yet ye, mam a Wina'am Biig la zug. ³⁷ M ya'a pu tumi m Ba' tuuma, da niɗine m yadda. ³⁸ Amaa m ya'a tumi li hale ka ya pu niɗi m yadda, siakimi m tuuma la, ka ya na nye ka baŋ ye, m Ba' la a yinni ne mam ka m me a yinni ne o.” ³⁹ Ka ba lem zigid ye ba gban' o, ka o toomi ba ni.

⁴⁰ Ka o toomi anina n keŋ lo'oŋ Joodan mo'ar n paae zin'ikan ka Joon da denjim suud nidib ku'om la n kpelimi ani. ⁴¹ Ka nidib bedego kenn o sa'an na ka yel ye, “Joon pu tum tuumnyalima, ka lin wusa ka o da pian' dau kaɗa yela la ane sida.” ⁴² Ka nidib bedego niŋ o yadda anina.

11

Lazarus n kpi, ka Yesu ke ka o lem vu'ug la yela

¹ Ka dau daa be Betani teɗin. Ka o yu'ur buon Lazarus. Ka o ka' laafe. Teɗ kan ni ka Meeri ne o bier Marta be la. ² Li ane Meeri one daa kpa'e kpasoomdim n walig Yesu ka eens o noba ne o zuobid la, on taunn n a Lazarus one n ka' laafe la. ³ Dinzug o tanp la daa tum n yel Yesu ye, “Zugsoba, fu zuanoŋir la ka' laafe.”

⁴ Ka Yesu n wumi li la, ka o yel ye, “Ban'akan ku kuu o. Amaa li ane ye Wina'am yu'ur na du

bedego. Ka lin zug ka Wina'am Biig la yu'ur me na du."

⁵ Ka Yesu nonj Marta ne o pitu la ne Lazarus su'unja. ⁶ Ka on wum ye Lazarus ka' laafe la, o kpelim on daa be zin'isi'a la daba yi.

⁷ Ka lin nya'anj la ka o yel o nya'andolib la ye, "Keli ka ti kenj Juuda ya'as."

⁸ Ka o nya'andolib la yel o ye, "Pa'ana, Jew dim daa bood uf ye ba lob ne kuga n kuu uf. Ka wala ka fu yel ye, fun na lem n kenj anina ya'ase?"

⁹ Ka Yesu lebis n bu'osi ba ye, "Li ka' daar yinni a nintanj tansib ne zaam ma'are? Nid ya'a ken nintanj win o ku tu'uge, bozugo dunia neesim be.

¹⁰ Amaa nid ya'a ken yu'unj o tu'ugidne, bozugo neesim kae'."

¹¹ Ka on yeli ba nwa n naae la, o yeli ba ye, "Ti zua Lazarus gbsidne. Amaa m na kenj n nie o gbeenmin la."

¹² Ka o nya'andolib la yel o ye, "Zugsoba, o ya'a gbsidne, o na nye laafe." ¹³ Amaa Yesu yeti ba ne Lazarus ku'um yela. Ka ba ten'esid ye o yeti ba ne o gbeenm yela.

¹⁴ Ka Yesu yeli ba nyain ye, "Lazarus kpi ne. ¹⁵ Man daa ka' o sa'an la yela, ke ka m mor sumalisim, yanam zug, bozugo ya na ninj m yadda. Amaa keli ka ti kenj o sa'an."

¹⁶ Ka Tomas, one a liiba la yinni, yel o nya'andoltaab ye, "Keli ka ti la'am kenj ne o. Ka li ya'a a ku'um, tinam la'am n kpi ne o."

¹⁷ Ka Yesu n paae la, o nye ka Lazarus pun be yaugin ne daba anaasi sa. ¹⁸ Ka Betani tenj daa pu lal ne Jerusalem. Li ane wuu maila ayi ne.

19 Ka Jew dim bedego kena ye ba belis Marta ne Meeri ba taunn kum la zug.

20 Ka Marta n wum ye Yesu kenna la, o due n yi ye o tu'os o. Ka Meeri kpelim n zin'i yin.

21 Ka Marta yel Yesu ye, "Zugsoba, fu ya'a daa been kpela, man taunn nwa naan ku kpil nee.

22 Amaa m mi' ye lin mekama ka fu sos Wina'am la, hale baa nannanna o na maal ala n tis uf."

23 Ka Yesu yel o ye, "Fu taunn la na vu'ug ya'as."

24 Ka Marta yel o ye, "M mi' ye o na ti vu'ug kumin dunia kaŋa naar daar."

25 Ka Yesu yel o ye, "Mane a ku'um vu'ugir ne nyovur. One niŋ m yadda la, hale o ya'a ane ku'um, o na vu'ug. 26 Ka one mekama voe ka niŋi m yadda la, o kudum ku kpil. Fu niŋ nwa yadda bee?"

27 Ka Marta yel o ye, "M Zugsoba, m niŋ uf yadda ye fu ane Kiristo, Wina'am Biig, on ka ba da ye o na kenn dunia ni na la."

28 Ka on yel nwa naae la, o sua' keŋ buol o pitu Meeri n yel o ye, "Ti Pa'an la be kpela yamma yamma ka buon uf." 29 Ka on wum la ka o due to'oto n keŋ o sa'an. 30 Ka Yesu da nam pu paae teŋ la ni naa, amaa o kpelim bene zin'ikan ka Marta tu'os o la. 31 Ka Jew dim bane be yin n belisid Meeri la, n nye ka o due to'oto n yi la, ka ba dol o n ten'esid ye, o kenne yaugin la ye o kaas.

32 Ka Meeri paae Yesu n be zin'isi'a la, ka nye o, ka igin Yesu tuon n yel o ye, "M Zugsoba, fu ya'a daa been kpela man taunn nwa naan ku kpil nee."

³³ Ka Yesu n nye ka o kum ka Jew dim bane dol o la me kum la, ka o suunr sa'am hale, ka o sin'im bedego, ³⁴ ka bu'osi ba ye, yaa ni ka ya sua' kum la? Ka ba yel o ye, "Ti Zugsoba, kem na n gos."

³⁵ Ka Yesu ninto'om yi.

³⁶ Ka Jew dim la yel ye, "Gosimi, on nonj o si'em."

³⁷ Ka sieba bu'os ye, "Dau kaɲa daa niɲ si'em n nie zunzonj nini la ku nyanɲen keen ka dau kaɲa tiliginee?"

³⁸ Dinzugo Yesu lem sin'im ya'as on paae yaugin la. Yaug la ane tampiing voonr, ka kugir ligili li noor. ³⁹ Ka Yesu yel ye, "Lakimi kugir la."

Ka one kpi la taunn Marta yel o ye, "M Zugsoba, o be ne yaugin daba anaasi nwa. Anwa o pun'e ya."

⁴⁰ Ka Yesu bu'os o ye, "M pu yel ye, fu ya'a niɲi m yadda, fu na nye Wina'am paɲa?"

⁴¹ Ka ba lak kugir la ka bas yaug la noor. Ka Yesu go'e gosidi agol, ka yel ye, "M Ba', man pu'usid uf bareka fun wumi m sosug la. ⁴² M mi' ye saɲa wusa fu wum ne m sosug. Amaa li ane nidib bane zi'e kpela nwa la zug, ka m yeli ala, ye ba niɲ yadda ye fun tum man na."

⁴³ Ka on n yel nwa wusa n naae la, ka o du'os o kukor n tans ye, "Lazarus, yim na." ⁴⁴ Ka one daa kpi la due. Ka o noba ne o nu'us vilig ne pien. Ka pien bil loo o nindaa.

Ka Yesu yeli ba ye, "Yidigim pien la ka bas o ka o keɲ."

*Jew dim kpeenmnam n gban'e Yesu kuub la yela
(Mateo 26.1-5; Maak 14.1-2; Luuk 22.1-2)*

⁴⁵ Ka Jew dim bedego bane dol Meeri la'am kena ka nye Yesu n maal si'em la ba ninj o yadda.

⁴⁶ Ka sieba kenj Farisee dim sa'an n yeli ba, Yesu n tum si'em la.

⁴⁷ Ka maalmaan kpeenmnam ne Farisee dim la'as ba kpeenmnam ka yel ye, "Ti na ninj wala? Dau kaɲa tum tuumnyalima bedego. ⁴⁸ Ti ya'a ke ka o kpelim ninjidi ala nidib wusa na ninj o yadda, ka Room dim na kena sa'ami ti zin'isuɲ ne ti so'olim wusa."

⁴⁹ Ka ba nid yinni, on yu'ur buon Kaifas one da a maalmaan kpeenm yuum kan la, yeli ba ye, "Ya zi' si'el si'ela. ⁵⁰ Ya pu baɲ ye li a su'um ye dau yinni naani kpi nidib la yela n gaad ti buudi la wusa sa'uɲo?"

⁵¹ O pu yel ne'eɲa ne o meɲ ya'am, amaa on da a maalmaan kpeenm yuum kaɲa la n ke ka o di'e Wina'am pian'ad n tis nidib la, ye Yesu na kpi n tis Jew dim buudi la. ⁵² Ka ka'ane buudi kaɲa la yela ma'anee, amaa ye o la'as Wina'am biis bane widig la. ⁵³ Dinzugo daar kan ka ba pin'ili gban'e ban na ninj si'em ku o.

⁵⁴ Lin yela ka Yesu pu lem neeli o meɲ Jew dim sooginee, ka toomi anina kenj tenj kane kpi'e moogin, ka kpen' Efram tenjin n gbeenn anina ne o nya'andolib la.

⁵⁵ Ka Jew dim di'ema lin ka ba buon kum malek gaadug tienr la da li'elne, ka ba bedego naam tenjin la kenj Jerusalem ye ba maal malunj kane na ke ka ba a nyain la, ka dabisir la nyaan paae. ⁵⁶ Ka ba ied Yesu. Ka ban be Wina'am

pu'usum yin la ka bu'os taaba ye, “Ya ten'esid wala? Ya ten'es ka o ku kenn la'asug la naa?”
⁵⁷ Ka maalmaan kpeenmnam ne Farisee dim la daa denjim tis noor ye so' ya'a ban on be zin'i si'a, on yelimi ba ka ba gban' o.

12

Meeri n kpa'e tudaare siin'e Yesu la yela
(Mateo 26.6-13; Maak 14.3-9)

¹ Ka li kpelim daba ayuobu ka kum malek gaadug dabisir la paae, ka Yesu ken Betani, ten kan ka Lazarus on ka o daa vu'ug kumin la be.

² Ka ba maal diib tis o, ka Marta pudug diib la, ka Lazarus paas bane dit ne o la ni. ³ Ka Meeri zan tudaare kpaam line ka ba buon naad la, ka na pe'el kolibir, ka li ligidi zu'e bedego la, n kpa'e siin'e Yesu noba la ka nok o zuobid n duus li, ka yir la wusa taae ne tudaare kpaam la nyuug.

⁴ Ka Judas Iskariot one a Yesu nya'andolib la yinni, one na ti zam o la, yel ye, ⁵ “Bo ka o pu kuos tudaare kpaam la m mor ligidi la na ka ti tis nonj dima? Ligid kan na paae nid yinni yuum yood.” ⁶ Li ka'ane on nonj nonjdim la yela ka o yel ne'ena, amaa li ane on da mor ba ligidi kolug ka a na'ayig la yela, ka yiti sua' yiis line be anina la.

⁷ Ka Yesu yel ye, “Basimi po'a la baanlim. Kel ka o tenr lin ka o maal la n guri m mum daar.

⁸ Nonj dim na be ne ya saja wusa, amaa mam lee ku be ne ya saja wusa.”

⁹ Ka Jew dim nidib tita'am sa n wum ye o be ani la, ba kena ka li ka'ane Yesu yela ma'anee, amaa

la'am ne Lazarus one ka Yesu vu'ug o kumin la nyeeb men. ¹⁰ Ka maalmaan kpeenmnam la gban'e ye ba ku Lazarus men. ¹¹ Bozugo on yela ka Jew dim la bedego tiak ka ninid Yesu yadda.

Yesu n kpen' Jerusalem la yela

(Mateo 21.1-11; Maak 11.1-11; Luuk 19.28-40)

¹² Ka yim beug ka nidib bedego bane ken malun dabisir la ni wum ye Yesu ken Jerusalem la, ¹³ ka zan kpukpar vaand n tu'osid o ka pian'ad ne kukortita'ar ye, "Hosaana, yelsum bene one ken na ne Zugsob la yu'ur la, ka a Israel dim na'ab la." ¹⁴ Yesu nye bunjsia'asin ka ban' o ka li dolne lin da sob si'em Wina'am gbaunin ye, ¹⁵ "Jerusalem nidiba, da zoti dabiem.

Gosimi ya, ya na'ab kenna ka ban'ad bunjsia'asin."

¹⁶ O nya'andolib da nam pu denim bani li gbin ne, amaa Yesu n ti nye zun'or la, ba tienn ye ne'eja da sobne o yela ka li me a line ka ba ninji tis o la.

¹⁷ Ka nidib bedego bane da be o sa'an sankan ka o vu'ug Lazarus kumin ka o yi yaugin na la, n yel Yesu n daa nin si'em. ¹⁸ Ka on tum tuumnyalun kana ka nidib bedego wum la zug ba ken tu'os o. ¹⁹ Ka Farisee dim yu'un yet taaba ye, "Ti ku nyaje nin si'e si'ela. Gosimi ya, nidib la wusa dol o ne."

Greek dim sieba n bood ye ba nye Yesu la yela

²⁰ Ka Greek dim sieba me daa be bane ken Jerusalem ye ba pu'us Wina'am malun dabisir daar la. ²¹ Ka ba kenn Filip one yi Besaida, Galilee so'olimin la sa'an na n yel o ye, "Ti bood

ye ti nye Yesu.” ²² Ka Filip kenj yel Andrew ka ba dol taaba me kenj yel Yesu.

²³ Ka Yesu lebisi ba ye, “Saɲa la paae ya ye Ninsaal Biig la nye zun'or. ²⁴ Asida ka m yeti ya ye kief ya'a pin' tejin ka pu bule, li kpelim ane yinni, amaa li ya'a bul li na du'a ki bedego. ²⁵ One nonji o nyovur na ko'onji li, amaa one basi o nyovur dunia nwa ni la na nye nyovur line ka' naare. ²⁶ One bood ye o tum tisi m, asee ka o doli m, ka mam be zin'isi'a la o me na be ani. So' ya'a tum tis man, m Ba' na zun'e o daana yu'ur.

²⁷ “Nannanna m sunf sa'ameya, ka m na yel ye bo? M Ba'a faann m sanjaɲa namisugin nwa? Ayei, li ane ne'eɲa nwa yela ka m kena paae sanjaɲa nwa. ²⁸ M Ba'a, zun'omi fu yu'ur.”

Ka kukor yi saazug n yel ye, “M zun'e m yu'ur ka na lem zun'e li ya'as.” ²⁹ Ka nimbane zi'e kpi'e la wumi li la ka yel ye, “Saa dam,” ka sieba ye, “Maleki pian' tis o.”

³⁰ Ka Yesu lebis ye, “Kukor kaɲa pian'ane ya yela, ka ka' mam yelaa. ³¹ Dunia nwa saria kadib paae ya, ka ba na kad one so'e li la bas. ³² Ka ba ya'a du'os man agol, m na buol nidib wusa kenn m sa'an na.” ³³ Yesu yel ne'eɲa ne ye o pa'al ku'um kan buudi ka o na ti kpi.

³⁴ Ka nidib la lebis o ye, “Ti wum wada gbaunjin ka li yel ye Kiristo la kpelim be ne saɲa wusa, ka bo ka fu yel ye, ba na du'os Ninsaal Biig la agole? Ka Ninsaal Bikaɲa a ano'one?”

³⁵ Yesu siilimi ba ye, “Neesim la na be ne ya saɲa bi'ela. One a neesim n be la, kemi, ka neesim nan kpen be la da ke ka yu'unj sobi ya.

One kenj likin zi' on ken si'ela. ³⁶ Yaname be neesim la sa'an la, ninjimini o yadda ka lieb neesim la biis."

Jew dimi pu ninj Yesu yadda la yela

Ka on yel ne'eja naae la ka toom n sua' o meñ ba sa'an. ³⁷ Hale baa on tum tuumnyalima bedego ka ba nye la, la'am ne wala ba pu ninj o yaddaa. ³⁸ Li da ninji ala ye Wina'am nodi'es Azaya da pian'a si'el la ninji amēja ye,

"Ti Zugsoba, ano'on siaki ti labaar la?

Ka ano'on sa'an ka Zugsob la nie o pañi pa'ale?"

³⁹ Ba da pu ninj o yaddaa, bozugo Azaya da lem yel ya'as ye,

⁴⁰ "O zu'omi ba nini ka digilimi ba sunya,

ka ba da nyeta bee ba sunya bañe

ka ba lebi mam Wina'am sa'an na ka m ti'ebi ba."

⁴¹ Azaya yeli ala bozugo o da nye Yesu na'am pañ ka pian' o yela.

⁴² Ka la'am ne wala hale Jew dim tuongatib bedego ninj o yadda ba sunya ni, ka Farisee dim zotim la yela ka ba pu neeli li ye ba na ti yiisi ba la'asug doogin n basi, ⁴³ ban nonj saalib zun'or n gat Wina'am zun'or la zug.

Yesu pian'ad n na kad nidib saria la yela

⁴⁴ Ka Yesu pian' ne kukortita'ar ye, "One ninjid man yadda la, pu ninjid mam yadda ma'anee, amaa o la'am ninjid ne one tum man na la yadda men. ⁴⁵ Ka one nyee man la me nye one tum man la na. ⁴⁶ M ane neesim n kenn dunia ni na, ka one ninji m yadda ku kpelim likin ne.

⁴⁷ “Ka so' ya'a wumi m pian'ad la ka pu doli li sueya, m ku kadi o saria, bozugo m pu kena ye m kadne dunia dim saria amaa ye m faaenn ba. ⁴⁸ One zan'as ka pu di'e m pian'ad la mor saria kadib. Ka pian'aban ka m pian'a la na ti kadi o saria naar daar la. ⁴⁹ Ka m pu pian' ne m meŋ paŋa. Amaa m Ba' one tum m la na meŋ tis m noor mam na pian' si'em wusa. ⁵⁰ Ka m mi' ye o noor zi'elug la ta'asid nyovur line ka' naare. Dinzugo m Ba' yeli m si'el la, lin ka m pian'ad.”

13

Yesu n pie o nya'andolib noba la yela

¹ Ka ku'um malek gaadug tienr dabisir la da li'el la, ka Yesu baŋ ye o saŋa paae ye o yi dunia kaŋa ni ka keŋ o Ba' sa'an. O da noŋi o meŋ nidib bane be dunia ni, ka noŋi ba hale.

² Ka Yesu ne o nya'andolib daa ditne ba yu'uŋ diib, ka Sutaana daa pun deŋim n kpen' Judas, Simon Iskariot biig la sunfin, ye o zam Yesu.

³ Yesu daa mi' ye o Ba' la zaŋ si'el mekama wusa niŋ o nu'ugin la, ka mi' ye o yine Wina'am sa'an na, ka lebidne Wina'am sa'an. ⁴ Ka o due diibin la n yeeg o fuug, ka zaŋ pien n lo o sia, ⁵ ka bue ku'om niŋ si'uŋun ka pin'il n pie o nya'andolib la noba, ka duusidi ba ne pien kan ka o lo o sia la.

⁶ O daa pie paae Simon Piita. Ka Piita bu'os o ye, “M Zugsoa, fu ye fu pie m nobaa?”

⁷ Ka Yesu lebis o ye, “Fun nan zi' man niŋid si'el la, amaa, nwa nya'aŋ fu na baŋi li.”

⁸ Ka Piita yel o ye, “Fu kudum ku pie m nobaa.”

Ka Yesu lebis o ye, “M ya'a pu pie fu nobaa, fu lem ka' m nya'andola.”

⁹ Ka Simon Piita yel o ye, “M Zugsoba, alazugo piem m nu'us ne m zug, ka ka' m noba gullim-nee.”

¹⁰ Yesu yel o ye, “One pun su sa, o noba pier gullim siaki ya, ka li maal o ningbin wusa ka li a nyain. Ya ane nyain, amaa ka'a ya wusaa.” ¹¹ Ka Yesu daa pun mi' one ye o zam o la zug, ka o yel ye ka' ya wusa a nyain ne.

¹² Ka one pie ba noba naae la, ka o lem ye o fuug, ka leb n zin'i, ka bu'osi ba ye, “Ya ban man nin si'el laa?” ¹³ “Ya buon man ye, Pa'an ne Zugsob. Li ane ameja. M ane ala. ¹⁴ Lin sadigim ane ye man ane ya Zugsob ne ya Pa'an la, ka pie ya noba la, li su'um ye yanam me pie ya taaba noba. ¹⁵ M maal nwa ne ye m pa'ali ya, ye yanam me na maalne wuu man maali ya si'em la. ¹⁶ Ameja ka m yeti ya ye, tumtum ku gaad o zugsoba. Ka ban tum so' la ku gaad one tum o la. ¹⁷ Ya ya'a ban nwa, ka nin ala, yelsum be ya zutin.

¹⁸ “Li ka' ya wusa yela ka m yeta. M mi' mane gan sieba la. Amaa asee Wina'am gbaun la sob si'em la nin ameja ye, ‘One dit ne man la, tuligi kis man.’

¹⁹ “M yeti ya ne nannanna ka li nan pu maali. Ka li ya'a ti maal, ya na nin m yadda ye mane la. ²⁰ Ameja ka m yeti ya ye, one di'e on ka m tum la di'edne man. Ka one di'ed man la di'edne one tum man la na.”

Yesu n yel ye so' na zam o la yela
(*Mateo 26.20-25; Maak 14.17-21; Luuk 22.21-23*)

²¹ Ka Yesu n pian' ne'eṅa la ka o sunf sa'am ka o yel ye, "Asida ka m yeti ya ye, ya yinni na zam man."

²² Ka o nya'andolib la gosid taaba ka ya'amisid on yela ka Yesu pian'ad la. ²³ Ka Yesu nya'andol yinni one ka o nonḡ hale la zin'i kpi'e ne Yesu. ²⁴ Ka Simon Piita enbig nya'andol la ka yel o ye, "Bu'osim o, one ka o pian'ad la."

²⁵ Ka one nan kpelim zin'i kpi'e ne Yesu baba la, bu'os o ye, "Zugsoba, li aa ano'one?"

²⁶ Ka Yesu lebis ye, "Li ane one ka m na zaṅ bodobodo nwa n suk laan la n tis o la na zam man." Ka on suk diib la laan la ka zaṅi li tis Judas Iskariot. ²⁷ Ka Judas n di diib la naae la ka Sutaana kpen' o ni.

Ka Yesu yel o ye, "Fun na niṅ si'el la, niṅimi li to'oto." ²⁸ Ka bane wusa la'am dit ne o la pu baṅ lin yela ka o yel o alaa. ²⁹ Ka sieba ten'es ye Judas n da more ba ligidi kolug la yela ka Yesu yet o ye o da'am la'aban ka ba bood malunḡ diib dabisir la yela, bee o sunjim nonḡdim la. ³⁰ Li daa ane yu'unḡ, ka Judas n di'e diib la naae la, ka kpelim yi.

Nooryelug paal la yela

³¹ Ka Judas n daa yi la, ka Yesu yel ye, "Ninsaal Biig la yu'ur na nye zun'or nannanna, ka on ni ka Wina'am yu'ur me na nye zun'or. ³² Wina'am yu'ur ya'a nye zun'or, o Biig la zug, Wina'am meṅ na zun'e o Biig la yu'ur, ka li ku yuuge.

³³ "M biise, m na be ne ya, saṅa bi'ela nwa. Ka ya na ti ied man. Wenne man daa yel Jew dim

si'em la, ye, man ken zin'isi'a la ya ku tun'e kenn aninaa. Ala men ka m denjim yeti ya nannanna.

³⁴ “Nooryelug paal nwa ka m tisidi ya ye, ya nonjim taaba. Wenne man nonji ya si'em la, ala men ka ya na nonj taaba. ³⁵ Ya ya'a nonj taaba, nidib wusa na banj ye ya ane m nya'andolib.”

Yesu n daa tu'as Piita na ti ki'is o si'em la yela (Mateo 26.31-35; Maak 14.27-31; Luuk 22.31-34)

³⁶ Ka Simon Piita bu'os o ye, “M Zugsoba, fu ken yaani?”

Ka Yesu lebis o ye, “Man na ken zin'isi'a la, fu ku nyanj dol man nannanna. Amaa fu na ti yuolim dol man n kenj.”

³⁷ Ka Piita bu'os o ye, “M Zugsoba, bo ninj ka m ku nyanj dol uf nannanna? M na tun'e kpi fu zug.”

³⁸ Ka Yesu lebis o ye, “Fu na kpi man zugoo? Ameña ka m yet uf ye, fu na ki'is man noor atan' ka noraug naan kaas.”

14

Yesu n a suer line ken Wina'am sa'an la yela

¹ Ka Yesu yeli ba ye, “Da ke ka si'el daam ya sunyaa. Ninjim Wina'am yadda, ka ninj man yadda men. ² M Ba' yir mor dood bedego. Ya'a ka'ane alaa, m naan ku yeline ya ye, m kene ye m maal zin'ig ya zugoo. ³ Ka m ya'a kenj n maal zin'ig la naae, m na lem kena n di'e ya lebi m sa'an, ka ya na be zin'ikan ka m be la. ⁴ Ka man ken zin'isi'a la ya mi' ani, ka lem mi' li suer men.”

⁵ Ka Tomas yel o ye, “M Zugsoba, ti zi' fun ken zin'isi'a la. Ti na niŋ wala n baŋi li suere?”

⁶ Ka Yesu lebis o ye, “Mane a suer ne yelmenjir ne nyovur. So' kae' na nyanŋ n keŋ m Ba' Wina'am sa'ane, asee o paae man. ⁷ Ya ya'a baŋin man ya naani baŋin m Ba' Wina'am men. Ka lin pin'il nannanna n zaŋ ken sa, ya baŋ o ka nyet o.”

⁸ Ka Filip yel o ye, “M Zugsoba, pa'alimi ti fu Ba', ka tinam bood si'eli la.”

⁹ Ka Yesu lebis o ye, “Filip, man be ne ya ka li yuug, ka fun nan kpelim zi' maa? Bozugo on wusa nyet man la, nyet m Ba' men. Ka bo zug ka fu lem yet ye, pa'alimi ti fu Ba' la? ¹⁰ Fu pu siak ye m a yinni ne m Ba' la, ka m Ba' la a yinni ne manne? Pian'aban ka m pian'ad tisi ya la ka' m meŋ pian'ade, amaa m Ba' kane be m ni la, one tumi o tuuma. ¹¹ Niŋimi m yadda ye m a yinni ne m Ba' la, ka m Ba' la me a yinni ne man. Ka li ya'a ka' alaa, niŋim man yadda m tuuma la zug. ¹² Yelmenjir ka m yeti ya ye, one niŋ man yadda la na tum tuumbane ka man tum la. Hale o na tum tuumtitada ka ba gaad ala, bozugo m kenne m Ba' sa'an. ¹³ Lin wusa ka ya sos man yu'urin la, m na maali li, ye m Ba' yu'ur na nye zun'or o Biig la zug. ¹⁴ Ya ya'a sos si'el ne man yu'ur, m na maali li.”

Wina'am Siig Suŋ ken na la yela

¹⁵ “Ya ya'a noŋ man, ya na siak m noyelug la. ¹⁶ Ka m na sos m Ba', ka o na tisi ya Suŋid so'. Ka o na be ne ya saŋa wusa. ¹⁷ One a yelmenjir Siig la. Ka dunia dim ku nyanŋ di'e o, bozugo ba pu

nyet o, ka me pu ban oo. Yanam mi' o, bozugo o kpelim ya sa'an, ka na be ya ni.

¹⁸ “M ku basi ya wuu kpiibise. M na leb ya sa'an na. ¹⁹ Li kpelim bi'ela ka dunia nidib ku lem nyee m ya'ase, amaa yanam na nyeti m. Man voe la zug, yanam me na mor nyovur. ²⁰ Daakan la ka ya na ban ye m a yinni ne m Ba' la, ka yanam me a yinni ne m, ka m a yinni ne ya.

²¹ “One di'e man noor zi'elug la, ka siaki li, one a one nonji m. Ka one nonj man la, m Ba' Wina'am me na nonj o. Ka man na nonj o, ka nie m men n pa'al o.” ²² Ka Judas, ka'ane Judas Iskariot la, bu'os o ye, “M Zugsoba, wala ka fu na nie fu men n pa'al tinam, ka ka'ane dunia nidiba?”

²³ Ka Yesu lebis o ye, “Nid ya'a nonj man, o na di'e m noor, ka m Ba' na nonj o, ka tinam na kenn o sa'an na n kpelim o ni. ²⁴ One pu nonji m, pu di'edi m noore. Ka pian'ad kane ka ya wum la, ka' m men pian'ade, amaa li ane m Ba' one tum man na la pian'ad.

²⁵ “Pian'abama nwa ka m pian'ad tisidi ya, man nan be ne ya la. ²⁶ Amaa Sunjid la, one a Wina'am Siig Sunj ka m Ba' la na ti tum o ya sa'an na, ne m yu'ur la, o na pa'ali ya si'el wusa, ka tiens ya si'el wusa lin ka man daa pian' tisi ya la.

²⁷ “M basi m sumalisim tisi ya, ka li ane m men sumalisim ka m tisi ya, ka pu wenne dunia tisidi ya si'em la. Da ke ka ya sunya sa'am, bee ka dabiem kpen'e yaa. ²⁸ Ya daa pun wum ka m yeli ya ye, m na yi ya sa'an, ka na lebi ya sa'an na. Ya ya'a nonjin m, ya naan maalin sumalisim, man kenne m Ba' sa'an la, bozugo m Ba' la gati

m. ²⁹ Ka nannanna m denjim yeti ya ne ka li nan pu paae. Ka li ya'a ti paae ya na niŋ man yadda. ³⁰ Ka lin yi nannanna n ken la, m ku lem pian' bedego ne yaa, bozugo Sutaana one a dunia na'ab la, kenna. Amaa o paŋ ku nyaŋe ma. ³¹ Li a tilas ka dunia dim baŋ ye n nonji m Ba' la, ka m Ba' la noor zi'elug la ka man dol.

“Duomi ka ti yi kpela keŋ.”

15

Veen tiig ne wila la siilin

¹ Ka Yesu pa'ali o nya'andolib la ne siilin ye, “Mane a veen tiig la ameŋa. Ka m Ba' gur tiig la.

² Wilkan be m ni ka pu wan na, m Ba' nwaadi li n basid. Ka wilkan wusa n wan la, o pesidi li ne n maali li su'uŋa ka li maligim wan bedego.

³ Pian'akan ka m pian' tisi ya la zug, ya ane nyain.

⁴ Kpelim be man ni ka man me na be ya ni. Tiig wil ku tun'e wale, asee o kpelim be tiigin la. Ala men ka ya ku tun'e niŋ si'ela asee ya kpelim be man ni.

⁵ “Mane a tiig la, ka yanam a wila la. One kpelim be man ni ka man me be o ni la, on sob na wal bedego, bozugo ya ku tun'e niŋ si'ela asee ya kpelim be man ni. ⁶ On kane pu kpelim be man ni wenne wilkan ka ba nwa'e n bas, ka li kudug la. Ba na la'as wilban n lob bugumin, ka bugum dii ba. ⁷ Ya ya'a kpelim be man ni, ka m pian'ad be ya ni, ya na sos yaname bood si'el wusa ka li na niŋ ala n tisi ya. ⁸ Ya tuumsuma bedego du'osid m Ba' Wina'am yu'ur. Ka ala men ka li na pa'al ye ya ane m nya'andolib.

⁹ “M Ba' nonji m si'em la, ala men ka man nonji ya. Kpelimi be ne m nonjir la poogin. ¹⁰ Ya ya'a siak m noor zi'elug la, yanan kpelimi m nonjirin la, wuu man siak m Ba' noor zi'elug la, ka kpelim o nonjirin si'em la.

¹¹ “M yeli ya yelbama ye ya di'e m sumalisim. Ka ya sunya na pe'el ne sumalisim. ¹² M noor zi'elug nwa ka m yeti ya ye, nonjimi taaba, wuu man nonji ya si'em la. ¹³ Nonjir lem kae' gaad nidi naan kpi o zuanam zugo. ¹⁴ Ya ya'a siak m noor zi'elug la, ya ane m zuanam. ¹⁵ M yiti buoni ya ne ye, m tumtum nib. Amaa m ku lem buoli ya ala ya'ase, bozugo tumtum zi' o zugsob n niñid si'ela. Amaa m buoni ya ne ye, m zuanam, bozugo m yeli ya, m Ba' yeli m si'em wusa la. ¹⁶ Ka' yaname gani ma. Amaa mane gani ya ye ya tum tuumsuma wuu tisunji n wan welsuma si'em la. Ka ya tuumsuma na kpelim. Ka ya ya'a sos m Ba' Wina'am si'el man yu'ur zug o na tisi ya. ¹⁷ M noor zi'elug ane ye, ya nonjimi taaba.

Dunia dim kisug la yela

¹⁸ “Dunia dim ya'a kisi ya, yanam banjimi ye ba denji n kisine man yiiga. ¹⁹ Ya ya'a been dunia dim so'olimin la, dunia dim naan nonjini ba meñ nidib. Amaa ya ka' dunia dim so'olim nii. M gani ya ne n weligi ya dunia dim so'olim ni. Dinzug ka dunia dim kisi ya la. ²⁰ Tienmi yelkan ka m yeli ya la ye, ‘Tumtum pu gaad o zugsoba.’ Ba ya'a namis man, ba na namisi ya men. Ka ba ya'a daa siak man pa'alug, ba me na siak ya pa'alug men. ²¹ Ba na niñi ya ne'enam wusa man zug, bozugo ba zi' one tumi m la naa ²² Man ya'a pu keen na

tu'asini ba, ba naan ku moren taale. Amaa lin a si'em la line na ligil ba taal la kae'. ²³ One kis man la, o kisi m Ba' la men. ²⁴ M ya'a pu tumin tuum kan ka so' nan zi' tumi ba sa'an la, ba naan ku moren taale ba tuumbe'ed zugo. Amaa lin a si'em la, ba nyeya ka kis man ne m Ba' la wusa. ²⁵ Lin na ninj si'em la, ane ye ban da denj sob si'el Wina'am gbaunjin la lieb amēja ye, 'Ba kis man ne zaalim.'

²⁶ "Sunjid la na kena on ka m na tum o ya ni, one a yelmenjir Siig la, one yi m Ba' Wina'am sa'an na la. O na dii m kaset. ²⁷ Ka yanam me na dii man kaset, bozugo pin'ilugin sa ka ya be m sa'an."

16

¹ "M yeli ya ne'enam wusa ye ya da yi yadda la ni. ² Ba na kadi ya yiis la'asug doodin, ka saña la sid kenna ka so' ya'a ku ya, o na ten'es ye o tum line ka Wina'am bood. ³ Ban zi' m Ba' ne m menj la zug, ka ba na ninj ne'enam. ⁴ Ka m yeli ya ne'enam ye li saña la ya'a paae ya na tenr ye m daa yeli ya li yela.

Wina'am Siig Sunj Tuuma la Yela

"M pu yeli ya ne'enam pin'iluginee, mam da be ya sa'an la zug, ⁵ amaa nannanna m ken one tum m la sa'an, ka ya so' pu bu'osi m ye, fu wa'ae yaa nii? ⁶ Ka mam yeli ya ne'ēja la zug ka ya sunya sa'am bedego. ⁷ Ka la'am ne wala li ane sida ka m yeti ya ye, li ane ya su'um zug ka m ye m yi kpela, ka m ya'a pu keje, Sunjid la ku kenn ya ni naa. ⁸ Amaa o ya'a kena o na nie pa'al dunia nidibi yidig tuumbe'ed yela si'em ne ban yidig

popielim yela si'em ne ban yidig saria kadib yela si'em la. ⁹ Ba yidig tuumbe'ed yela, bozugo ba pu niŋ man yadda. ¹⁰ Ba yidig popielim yela, bozugo man kenne m Ba' Wina'am sa'an ka ba ku nyee man la zug. ¹¹ Ba yidig saria kadib yela, bozugo Wina'am moŋ dunia nwa na'ab buod si'em la zug.

¹² “M mor yela bedego na pian'a tisi ya amaa ya ku nyaŋe baŋi li nannanna. ¹³ Ka one a yelmeŋir Siig la ya'a kena, o na suŋi ya ka ya baŋ yelsida la wusa; ka o ku pian' ne o meŋ yela, amaa o na pian' lin ka o wum la, ka me na pa'ani ya yel bane na ti kena. ¹⁴ O na zun'e man yu'ur; ka zaŋ man yela n yeli ya. ¹⁵ M Ba' la so'e si'el wusa la ane man din. Linzug ka m yel ye, o na zaŋ man yela n yeli ya la.”

Susa'an ne sumalisim la yela

¹⁶ Ka Yesu yel ye, “Li kpelim saŋa bi'ela ka ya ku lem nyee ma, ka li na niŋ bi'ela ya'as ka ya na nyee m.”

¹⁷ Ka nya'andolib sieba yet taaba ye, “On yet ye li kpelim saŋa bi'ela ka ti ku nyee o, ka li na niŋ bi'ela ya'as ka ti na nyee o la, ka lem ye, m kenne m Ba' sa'an la, li gbin a bo?” ¹⁸ Ka ba lem ye, “On yet ye, saŋa bi'ela la, li gbin a bo? Ti zi' li gbin ne.”

¹⁹ Ka Yesu baŋ ye ba bood ye ba bu'os o li gbin la, ka yeli ba ye, “Ya bu'osid ne taaba man yel ye, saŋa bi'ela ka ya ku nyee ma, ka saŋa bi'ela ya'as ka ya na nyee m la, gbin ne? ²⁰ Asida ka m yeti ya ye, ya na kum ka fabin, ka dunia dim sunya lee na malis. Ya sunya na sa'am, ka ya susa'an

la na lieb sumalisim. ²¹ Po'a ya'a sa' du'am, li zabidne, o saña paae la zug, ka o ya'a du'a naae o sunf malis, on du'a biig la zug ka tam zabir la. ²² Ala men ya sunya sa'am nannanna amaa m na lem nyee ya ya'as, ka ya na mor sumalisim, ka so' ku ke ka ya sunya lem sa'am. ²³ Sañkan la ka ya ku lem bu'osi m bu'osa ya'ase. Asida ka m yeti ya ye, ya ya'a sos si'eli m Ba' la sa'an ne man yu'ur zug, o na tisi ya. ²⁴ Ya nan pu sos si'el ne man yu'ur zugo. Sosimi ka ya na di'e ka ya sunya na pe'el ne sumalisim.

Yesu n nyanɗ dunia la yela

²⁵ “M pian' ne'eña siilimi ya ne. Amaa saña la kenna ka m ku lem pian'ade ya ne siilise, ka lee na pian'ade ya m Ba' la yela nyain nyain. ²⁶ Sañkan la ka ya na sos Wina'am ne man yu'ur zug, ka m pu yel ye, m na sos o ya yelaa, ²⁷ bozugo o meji nonji ya la zug. O nonji ya, yanam nonji m ka siak ye m yi ne m Ba' la sa'an na zug. ²⁸ M sid naam ne m Ba' la ni kenn dunia ni na, ka na lem naam dunia ni n lebi m Ba' la sa'an.”

²⁹ Ka o nya'andolib la yel ye, “Eheenn, nannanna fu yu'un pian'ad ne nyain nyain, ka ka' siilima. ³⁰ Ka ti yu'un ban ye fu mi' si'el wusa, ka li pu nar ye so' bu'os uf bu'osa. Ne'eña zug ka ti siak ye fu yine Wina'am sa'an na.”

³¹ Yesu lebi ba ye, “Ya yu'un siaki ya? ³² Saña la kenna, ka li sid paae ya ka ya na widigi kul so' ne o yir o yir ka basi mane m kon'o kon', amaa m ka'a m kon', m Ba' be man sa'an la zug.

³³ “M yeli ya ne'eṅa ye ya mor sumalisim man ni. Dunia kaṅa ni ya mor namisug, amaa more sukpi'eun; ka m nyanṅ dunia.”

17

Yesu n pu'us Wina'am n tis o nidib la yela

¹ Ka Yesu n pian' pian'abama naae la o godigi gos saazug ka yel ye,

“M Ba'a, saṅa la paae ya. Zun'omi fu Biig la yu'ur, ka o me na zun'e fu yu'ur; ² ka fu tis o paṅ ka o so'e saalib wusa ye o na zaṅ nyovur line ka' naare n tis ban wusa ka fu tis o la. ³ Ka nyovur line ka' naar la ane ye ba baṅ fun one sid a Wina'am yinni ma'aa la, ne man Yesu Kiristo one ka fu tum na la. ⁴ M tum tuum lin ka fu tisi m la naae ka zun'e fu yu'ur dunia ni. ⁵ Ka m Ba'a, fu me zu'omi m yu'ur fu meṅ tuon nannanna ne zun'or kan ka m more fu ni ka dunia nam kae' la.

⁶ “M pa'ali fu yu'ur n tis nimbane ka fu gaṅ dunia nwa ni n tisi m la. Ba da ane fu din ka fu zaṅi ba n tisi m ka ba siaki fu noor, ⁷ ka baṅ ye fun tis man si'el wusa la, yi ne fu sa'an na, ⁸ bozugo pian'aban ka fu tisi m la, m me tisi ba ka ba di'e, ka sid baṅ ye m yine fu sa'an na, ka lem siak ye fune tumi m na. ⁹ M sosid uf ba yela. Amaa m pu sosid uf ne dunia dim yelaa, amaa ban ka fu tisi m la yela, ban aa fu din la zug. ¹⁰ Man din wusa ane fu din, ka fu din me a m din, ka ba ni ka m yu'ur nyet zun'or. ¹¹ Ka nannanna m kenne fu sa'an na ka pu lem be dunia nii, ka ban lee na kpelim be li ni. M Ba'asuṅo, guri ba ne fu paṅ kan ka fu tisi m

la ka ba a yinni wuu tiname a yinni si'em la. ¹² Man daa be ne ba la m guri ba ne paŋ kan ka fu tisi m la. M gosi ba ka ba so' pu bodige asee one ka li yeli zi'el ye o sa'am la, ye Wina'am gbauŋ sob si'em la niŋ amena.

¹³ “Ka m yu'un kenne fu sa'an na ka pian' pian'abama dunia ni ye sumalisim wusa na be ba sunya ni. ¹⁴ M tisi ba fu pian'ad ka dunia dim kisi ba, ban ka' dunia din la zug, wuu mam me ka' dunia din si'em la. ¹⁵ M pu sos uf ye fu yiisi ba dunia nwa ni, amaa m sos ye fu da ke ba kpen' yelbe'ed nii. ¹⁶ Ka man ka'a dunia din si'em la, ala ka ba me ka'a dunia din ne. ¹⁷ Kel ka yelsida la maali ba ka ba liebi fu meŋ nidib n a nyain, bozugo fu pian'ad la a sida. ¹⁸ Fun tumi m dunia ni na si'em la, ala men ka m me tumi ba dunia ni. ¹⁹ Ka ban yela ka m pesig m meŋi tis uf, ye fu yelsida la ke ka ba me pesigi ba meŋ n tis uf.

²⁰ “Li ka'ane bama yela ma'aa, ka m sosidi fo, amaa la'am ne bane na ti niŋ man yadda, ba labasuŋ moolug la zug. ²¹ M Ba' ye ba wusa a yinni wuu fu, m Ba', a yinni ne mam si'em la, ka m me a ne uf la, ala men ka ba me a yinni ne ti. Ka dunia dim na siak ye fune tum m na. ²² Ka zun'or kan ka fu tisi m la, m zaŋi li tisi ba ye ba a yinni wuu tiname a yinni si'em la. ²³ M na be ne ba sunya ni ka fu be m ni, ye ba sid a yinni, ka dunia na baŋ ye fune tum man na ka noŋi ba wuu fun noŋ man si'em la.

²⁴ “M Ba'a, m bood ye ban ka fu tisi m la be ne m ka nyee m zun'or line ka fu da tisi m fu

noŋir zug, saŋkan ka dunia da nam kae' la.

²⁵ “M Ba' one a popielim soba, dunia nan pu baŋi fo, ka man lee baŋ uf, ka nimbama baŋ ye fune tum man na.

²⁶ “Man ke ka ba baŋi fu yu'ur ka na kpelim niŋidi ala, ye noŋir kan ka fu more m yela la, na bee ba ni, ka mam me be ne ba.”

18

Ba n gban'e Yesu la yela

(*Mateo 26.47-56; Maak 14.43-50; Luuk 22.47-53*)

¹ Ka Yesu n pian' pian'abama naae la, o yi ne o nya'andolib la n keŋ lo'oŋ Kidron bon'og n paae lombon'og sia'a ni n kpen'.

² Ka Judas one zam o la mi' zin'ig la, bozugo Yesu ne o nya'andolib la yiti la'ased anina. ³ Ka maalmaan kpeenmnam ne Farisee dim tis Judas ba tumtumnib ka sos Room dim sogianam n pa'as o zug, ka ba keŋ anina ne fitlanam ne mood bugum ne zaba la'ad.

⁴ Ka Yesu n mi' lin wusa na niŋ o la, o yi tuon na ka bu'osi ba ye, “Ano'on ka ya ieda?”

⁵ Ka ba lebis o ye, “Ti iedne Yesu one yi Nazaret na la.”

Ka Yesu ye, “Mane nwa.” Judas one zam o la, la'am zi'e ne ba. ⁶ Ka Yesu n yel ye, “Mane nwa” la, ka ba leb nya'ani n lu teŋin.

⁷ Ka Yesu lem bu'osi ba ye, “Ano'on ka ya ieda?”

Ka ba lebis ye, “Ti iedne Yesu one yi Nazaret teŋin la na.”

⁸ Ka Yesu lebisi ba ye, “M yeli ya ye mane la. Dinzugo ya ya'a iedne mane, lee keli ka nimbama keŋ.” ⁹ Ne'eŋa ke ka pian'akan ka o pian' la niŋi ameŋa ye, “Nimbane ka fun Wina'am tisi m la, m pu ke ka so' bodige.”

¹⁰ Ka Simon Piita fue su'ug n kia maalmaan kpeenm tumtum ka o yu'ur buon Malkus la tobiri fi'ig.

¹¹ Ka Yesu yel Piita ye, “Lebisimi fu su'ug la li teongun. Nwam kane a namisug ka m Ba' tisi m la, m da di'e lii?”

(Mateo 26.57; Maak 14.53; Luuk 22.54)

¹² Ka sogianam ne ba kpeenm la ne Jew dim tumtum nib gban'e Yesu n lo o, ¹³ ka mor o keŋ Annas sa'an yiiga, one a Kaifas diem dau la. Kaifas n da a maalmaan kpeenm yuum kan la. ¹⁴ Li ane Kaifas one da sa'al Jew dim ye, li ane ba su'um ye nid yinni n kpi nidib wusa zug.

Piita n ki'is Yesu la yela

(Mateo 26.69-70; Maak 14.66-68; Luuk 22.55-57)

¹⁵ Simon Piita ne nya'andol yinni daa be nya'an n dol Yesu. Ka maalmaan kpeenm la n mi' nya'andol yinni la zug ka nya'andol la la'am dol Yesu n kpen' maalmaan kpeenm la zakin. ¹⁶ Ka Piita on zi'e za'anoor la yiin, ka nya'andol oŋa la, one ka maalmaan kpeenm la mi' la, yi yel po'a kane gur za'anoor la ka dol Piita kpen'.

¹⁷ Ka po'a kane gur za'anoor la bu'os Piita ye, “Ka'a fune a dau kaŋa nya'andolib la yinni laa?”

Ka o lebis ye, “Ayei, li ka'a mane.”

18 Ka waad be ka tumtumrib la ne yamis nyu'e bugum ka ba zi'e giligi li uosid. Ka Piita me ken la'ase ba me uosid.

Maalmaan kpeenm n bu'os Yesu bu'osa la yela
(Mateo 26.59-66; Maak 14.55-64; Luuk 22.66-71)

19 Ka maalmaan kpeenm bu'os Yesu o nya'andolib la ne o pa'alug la yela.

20 Ka Yesu lebis o ye, "M pian' ne paalo n neeli tis nidib la. Saŋa mekama m pa'an la'asug doodin ne Wina'am pu'usum yin ka Jew dim wusa la'ased la. M pu sua' pian' si'ela. 21 Bo ka fu bu'osi ma? Bu'osim ne bane wumi m pian'ad la. Bane mi' mam yel si'el."

22 Ka on pian' ne'e la ka tumtumrib la yinni zi'e kpi'e o ka nwe' Yesu ne tampiank ka yet ye, "Li ane ala ka fu lebisid maalmaan kpeenm?"

23 Ka Yesu lebis o ye, "Ka m ya'a pian'ane be'ed, fun dimi li kaset, ka m ya'a pian'ane line dol suer, wala ka fu nwe'edi ma?" 24 Ka Annas ke ka o loob la kpelim aa ala ka ba mor o ken maalmaan kpeenm Kaifas sa'an.

Piita n lem ki'is Yesu la yela
(Mateo 26.71-75; Maak 14.69-72; Luuk 22.58-62)

25 Ka Simon Piita nam kpelim zi'e uosid bugum la, ka ba bu'os o ye, "Fu me ka'ane o nya'andolib la yinnii?"

Ka o ki'is ka yel ye, "Li ka' mane."

26 Ka maalmaan tumtum yinni one a du'ad ne one ka Piita pa'a fi'igi o tobir la bu'os Piita ya'as ye, "Li ka'ane fun ka m nye uf ne o lombon'ogin

laa?" ²⁷ Ka Piita lem ki'is ya'as. Ka noraug kpelim kaas.

Yesu n be Pilate tuon la yela

(Mateo 27.1-2, 11-14; Maak 15.1-5; Luuk 23.1-5)

²⁸ Ka bekeeing ka ba mor Yesu n yi Kaifas yin n kenj gomena one zi'e Room na'ab noba zug la yin. Ka Jew dim bane mor o na la pu kpen' gomena la yin ne, bozugo ba pu bood ye ba sa'am ba malun laa. Ban bood ye ba saa di ku'um malek gaadug tienr malun diib la. ²⁹ Ka Pilate yi ba sa'an na yel ye, "Tuumbe'ed bo ka dau nwa tum ka ya mor o na?"

³⁰ Ka ba lebis o ye, "O ya'a ka'ane tuumbe'ed soba, ti naan ku gban'in o naa."

³¹ Ka Pilate yeli ba ye, "Doli ne o kenj n kadi o saria ne ya wada suere a si'em."

Ka Jew dim la yel o ye, "Li pu dol suer ye ti ku so'o." ³² Ne'eja da niñ ne ye pian'akan ka Yesu da pian'a n pa'al kum kan buudi ka o na kpi la, niñi amēja.

³³ Ka Pilate kpen' zakin la ya'as ka bu'os Yesu ye, "Fune a Jew dim na'ab laa?"

³⁴ Ka Yesu lebis o ye, "Bu'oskaña yi ne fu men sa'an na bee sieba yel uf m yela?"

³⁵ Ka Pilate lebis bu'os o ye, "M ane Jew nida? Fu menj buudi ne ba maalmaan kpeenmnam gban'e uf tisi m. Bo ka fu maale?"

³⁶ Ka Yesu lebis o ye, "M na'am ka' dunia nwa dine. Li ya'a aane ala m tumtumnb naani zabin ne Jew dim la ka ba ku gban'ini ma."

³⁷ Ka Pilate bu'os o ye, "Alaa fu ane na'aba?"

Yesu lebis ye, “Fune yel ye, m ane na'ab. Ne'eña zug ka m kenn dunia nwa ni ka ba du'a m ye m pa'al yelsida la. On mekama a yelsida sob wumi m kukor.”

³⁸ Ka Pilate bu'os o ye, “Yelsida a bo?”

Pilate n koos Yesu ye o kpi la yela

(Mateo 27.15-31; Maak 15.6-20; Luuk 23.13-25)

Ka Pilate yel ala nya'an la, o lem yi ken Jew dim la sa'an n yeli ba ye, “M pu nye dau nwa taale. ³⁹ Ka ya mor malun ka yuum yuum ku'um malek gaadug tienr la saña ka m yiisid sarega nid yinni tisidi ya. Ya bood ye m yiis Jew dim na'ab laa?”

⁴⁰ Ka ba tansid ne kukortita'ar ye, “Ka'a one. Ti boodne Barabbas.” Barabbas da ane na'ayiig kane faand.

19

¹ Ka Pilate ke ka ba fieb Yesu. ² Ka sogianam zan gon'os wug na'am zugpibig n pid o ka yeel o fuzen'ug, ³ ka kenn o sa'an na yel o ye, “Naa, Jew dim na'aba,” ka nwe' o ne tampiank.

⁴ Ka Pilate lem yi nidibin la na ya'as n yeli ba ye, “Gosimi ya, m na mor o kenn ya sa'an na ka ya ban ye m pu nye taali o sa'ane.” ⁵ Ka Yesu pid gon'os zugpibig ka ye fuzen'ug n yi na. Ka Pilate yeli ba ye, “Dau la nwa.”

⁶ Ka maalmaan kpeenmnam ne ba tumtumnib la nye o la, ba tans ye, “Kpa'ami ne o dapuudir zug n ku. Kpa'ami ne o.”

Ka Pilate yeli ba ye, “Ya men zanjim o n kpa', bozugo man pu nye o taale.”

⁷ Ka Jew dim la yel o ye, “Ti mor wada, ka li pa'al ye, li nar ka o kpi, bozugo o maali o menj ye o ane Wina'am Biig.”

⁸ Ka Pilate n wum pian'abama la, dabiem maligim kpen' o. ⁹ Ka o lem kpen' zakin la ya'as ka bu'os Yesu ye, “Fu yi yaa ni na?” Ka Yesu pu lebis oo. ¹⁰ Ka Pilate bu'os o ye, “Fu ku lebisi maa? Fu zi' ye m mor panj kane na bas uf, bee n kpa'a uf dapuudir zugo?”

¹¹ Ka Yesu lebis o ye, “Wina'am ya'a pu tisin uf panja fu naani ku nyeen panj nyanjeni ma. Dinzug one mor man na niñi fu nu'usin la, tum tuumbe'ed n gaad uf.”

¹² Pian'akaña yela ka Pilate ied suer ye o bas o, amaa Jew dim daa tansid n yet ye, “Fu ya'a bas dau kaña, fu ka' Room na'ab Kaisa zuaa. Bozugo on mekama nok o menj maal na'ab bood ye o zab ne Kaisa.”

¹³ Ka Pilate n wum pian'abama la, o mor Yesu n yi na zin'in saria kadib gbaunj zug line be zin'ikan ka Jew dim buon ye Gabbata la, ka li gbin a kuglama la. ¹⁴ Daakan nintan soos, ka ba ti'ebid ku'um malek gaadug tienr daar la.

Ka Pilate yel Jew dim la ye, “Ya na'ab la nwa.”

¹⁵ Ka ba tansid n yet ye, “Mor o kenj n kpa' o.”

Ka Pilate bu'osi ba ye, “M kpa'ami ne ya na'ab laa?”

Ka maalmaan kpeenmnam lebis ye, “Ti pu mor na'aba, asee Kaisa.”

¹⁶ Ka o yu'un kees o tisi ba ye ba kpa' o dapuudir zug n ku.

Ban n kpa' Yesu dapuudir zug la yela
(Mateo 27.32-44; Maak 15.21-32; Luuk 23.26-43)

¹⁷ Ka ba mor Yesu yi tenjin la ka ke ka o zeedi o menj dapuudir n kenj zin'ikan ka Jew dim buon ye Golgota la, ka li gbin a ye zunwana zin'ig. ¹⁸ Ka ba kpa' o n tabil dapuudir zug. Ka me kpa' nidib ayi n tabil dapuuda zug, ka yinni be o dagobug ka yinni be o datiuŋ. Ka Yesu bee ba soogin.

¹⁹ Ka Pilate sob o yela n tabil dapuudir la zug ka sobir la yel ye,

*“YESU ONE YI NAZARET,
 KA A JEW DIM NA'AB LA.”*

²⁰ Zin'ikan ka ba da kpa' Yesu la, da kpi'ene tenj poogin la, ka Jew dim bedego karem sob la. Ka sob la da sob ne Jew dim pian'ad, ne Room dim pian'ad ne Greek dim pian'ad. ²¹ Ka Jew dim maalmaan kpeenmnam yel Pilate ye o da sob ye, “Dau kaŋa ane Jew dim na'aba, amaa ye o som ye, dau kaŋa yel ye, o ane Jew dim na'ab.”

²² Pilate lebis ye, “Mam sob si'em la line kpelim be.”

²³ Ka sogianam kpa' Yesu naae la, ba zaŋ o fuud pudugi li zin'is anaasi n tis taaba. Fuug la da pu senn, amaa ba wugu line mum.

²⁴ Linzug ka ba yel taaba ye ba da aenn lii, amaa ba maal bugulum bugulum gos one na di.

Ne'eŋa da niŋi ala ye Wina'am gbaunj la sob si'em la niŋ amena ye,

“Ba pudug m fuud n tis taaba

ka maal bugulum bugulum ne m fuug la yela.”

Ka sogianam la niŋi ala.

²⁵ Ka Yesu ma ne o mapit, ne Kleopas po'a ne Meeri Magdalene, n zi'e kpi'e dapuudir la. ²⁶ Ka Yesu n nye o ma ne o nya'andolkan ka o nonj la ka ba zi'e kpi'e la, o yel o ma la ye, "M ma fu biig nwa." ²⁷ Ka me yel o nya'andol la ye, "Fu ma nwa." Ka sanƙan ken sa ka o nya'andol la dol Yesu ma la kuli o yin.

Yesu ku'um la yela

(Mateo 27.45-56; Maak 15.33-41; Luuk 23.44-49)

²⁸ Ka Yesu yu'un banj ye si'el wusa naae ya la ka yel ye, "Ku'onuud more m." O yeli ala ye Wina'am gbaun n sob si'em la niŋi amena. ²⁹ Ka nwam zi'e ne danmi'isug. Ka ba zan sooso los danmi'isugin la lo kikan'arin niŋi o noorin. ³⁰ Ka on nu danmi'isug la ka ye, "Li naae ya," ka sun o zug ka kpi.

³¹ Li da ane vu'usum daar ti'ebug, hale ka li a dabistita'ar, linzug ka Jew dim la pu bood ye ningbina la kpelim be dapuuda zugi li daare, ka ba sos Pilate ye o ke ka ba ko' ba noba, ka sigisi ba dapuuda la ni. ³² Ka sogianam ken ko' yiiga daan la noba, ne o tiraan one ka ba daa la'am kpa'a kpi'e Yesu la noba. ³³ Ka ban kenn Yesu sa'an na n nye ka o kpi la, ba pu ko' o nobaa. ³⁴ Ka sogia yinni zan kpan n kungsi o lugir ka ziim ne ku'om kpelim yi na. ³⁵ One nye line naam la, dii li kaset. O pian' ne yelsida, o menj mi' ye o pian' ne yelsida, ye ya me siaki li. ³⁶ Ka ne'ena niŋ ne ye Wina'am gbaun la n sob si'em la lieb amena ye, "Baa o konbir yinni, ku ko'oge." ³⁷ Ka

Wina'am gbaun lem sob zin'i si'a ya'as ye, "Ba na gos on ka ba kuns la."

Ban mum Yesu la yela

(Mateo 27.57-61; Maak 15.42-47; Luuk 23.50-56)

³⁸ Ne'ena nya'an ka Josef one yi Arimatea tenjin ka a Yesu nya'andol n kenj sos Pilate ye o zanjim Yesu ningbinj la tis o. Josef daa ane Yesu nya'andol amaa on daa zot Jew dim la zug ka o pu neeli o meja. Ka Pilate n siak la ka o kena zan ningbinj la kenj. ³⁹ Ka Nikodemus, one daa kenj Yesu sa'an yu'unj la, me dol Josef ka mor bunnyubis line buon mir ne aloes ka ba gendig taaba, ka li zu'e bedego. ⁴⁰ Ka ba zan Yesu ningbinj n bobug ne fuud ne bunnyubisa la, wuu Jew dim kum maluno a si'em la. ⁴¹ Ka lombon'og be zin'ikan ka ba kpa' o la baba, ka Jew dim yang be li poogin, ka ba nam pu mum so' li nii. ⁴² Ka dabisir la sadigim a vu'usum daar ti'ebug la ka yang la me pu lal la, ka ba mum Yesu anina.

20

Ban nye ka Yesu ka' yaugin la yela

(Mateo 28.1-8; Maak 16.1-8; Luuk 24.1-12)

¹ Ka Alasidaar ka Meeri Magdalene isigi kenj yaugin la, ka li nam pu nie naae, ka o nye ka kugir line ligil yang la bilig. ² Ka o zo kenj Simon Piita ne o nya'andol si'a sa'an, on ka Yesu nonj la, ka yeli ba ye, "Ba zan Zugsob la yaugin la yi ka ti zi' ban ninj o si'ela."

³ Ka ba zo kenj yaugin, ⁴ ka nya'andol onja la zo gaad Piita n paae yaugin la yiiga, ⁵ ka kuni

gos ka nye fuud la, ka lee pu kpen'e. ⁶ Ka Simon Piita paae n kpelim kpen', ka nye fuud la digi, ⁷ ne pien line ka ba da viligi o zug la. Li pu be ne fuud la, amaa li menji da'e kenj n dig zin'isi'a. ⁸ Ka nya'andol one paae yiiga la, me kpen' yaugin la n nye li ka siak. ⁹ Lini sob Wina'am gbaunin ye, asee ka o vu'ug kumin la, ba da nam zi' li gbin ne.

¹⁰ Ka nya'andolib la lebi kul ba yaan.

*Yesu n nie o meŋ Meeri Magdalene sa'an la yela
(Mateo 28.9-10; Maak 16.9-11)*

¹¹ Ka Meeri zi'e yaug la yiin n kum, ka sunne gos yaug la poogin, ¹² ka nye maleknam ayi ka ba ye fupiel a n zin'i zin'ikan ka Yesu daa be la. Ka yinni be zug baba ka yinni me be noba baba.

¹³ Ka ba bu'os o ye, "Po'aa, bo ka fu kaasida?"

Ka o lebisi ba ye, "Ba noki m Zugsob la ka m zi' ban ninj o si'el la." ¹⁴ On pian' ne'eŋa la ka gi'e nye Yesu ka o zi'e ka o lee pu ban ye li ane one.

¹⁵ Ka Yesu bu'os o ye, "Po'aa, bo ka fu kaasida? Ka ano'on ka fu ieda?"

Ka o ten'es ye o ane one gur lombon'og la ka yel o ye, "M diema, li ya'a ane fune zani o ningbinj la, fun yeli m fun ninj li si'el, ka m kenj noki li."

¹⁶ Ka Yesu buol o ye, "Meeri."

Ka o gi'e gos o ka pian' o ne Jew dim pian'ad ye, "Rabboni." Li gbin ane ye, Pa'ana.

¹⁷ Yesu yeli o ye, "Da si'isi ma; ka m nan pu du m Ba' la sa'ane. Amaa kemi m ba'abiis la sa'an n yeli ba ye, m dutne one a m Ba' ne ya Ba' ni ka a m Wina'am ne ya Wina'am la ni."

¹⁸ Linzug ka Meeri Magdalene kenj yel Yesu nya'andolib la ye, “M nye Zugsob la.” Ka o yel ba lin wusa ka Yesu yel o la.

Yesu n nie o mej n pa'al o nya'andolib la yela
(Mateo 28.16-20; Maak 16.14-18; Luuk 24.36-49)

¹⁹ Ka daakan yu'unj sisobir, line a Alasidaar, ka Yesu nya'andolib la la'as taaba doogin, ka kpar za'anoya, bozugo ba da zotne Jew dim la dabiem. Ka Yesu kena zi'e ba sisoogin, ka yeli ba ye, “Sumalisim na be ne ya.” ²⁰ Ka on daa yeli ba wala la, ka pa'ali ba o nu'us ne o lugir. Ka nya'andolib la mor sumalisim ban nye Zugsob la zug.

²¹ Ka Yesu yeli ba ya'as ye, “Sumalisim na be ne ya. Wenne m Ba' tum man na la, ala men ka man me tumi ya.” ²² Ka on yeli ala naae la, ka o vu'usi ninj ba ni, ka yeli ba ye, “Di'em Wina'am Siig Sunj. ²³ Ninjkan wusa ka ya ninj suguru ne o ka yiis o tuumbe'ed n bas la, Wina'am me na yiisi li bas. Ka ninjkan wusa ka ya pu ninj o suguru ka yiis o tuumbe'ed base, Wina'am me ku yiis o tuumbe'ed n basi.”

Yesu ne Tomas la yela

²⁴ Ka Tomas one ka ba buon Liibir ka a Yesu nya'andolib pii ne yi la nid yinni la daa ka' ba sa'ane Yesu n daa kena laa. ²⁵ Ka nya'andolib la sieba yel o ye, “Ti nye Zugsob la.”

Ka o yeli ba ye, “M ya'a pu nye bane kpa' o nu'ug la isa, ka si'isi li ne m nu'ubil, ka si'isi o lugire, mam ku siake.”

²⁶ Ka daba anii lem paae, ka nya'andolib la la'as doogin ya'as, ka Tomas be ne ba. Ka la'am ne ban kpar za'anoya la Yesu kena zi'en ba soogin, ka yeli ba ye, "Sumalisim be ne ya." ²⁷ Ka o yel Tomas ye, "Zan̄imi fu nu'ubil n si'is m nu'us, ka zan̄ fu nu'ug n si'is m lugir. Da bi'esida amaa niñim yadda."

²⁸ Ka Tomas lebis n yel o ye, "Fu ane m Zugsob ne m Wina'am."

²⁹ Ka Yesu bu'os o ye, "Fu niñ yadda fun nye man la zugoo? Yelsum be ne bane pu nyee, amaa ka lee niñ yadda."

Lin yela ka ba sob gbaun̄ kañ nwa

³⁰ Yesu da tum tuumnyalima sieba bedego ka o nya'andolib la be ani. Ka tuumnyalima ban pu sob gbaun̄ kañ n̄i. ³¹ Ka m sob ne'enam ye ya siak ye Yesu a Kiristo la, one a Wina'am Biig la, ka ya ya'a niñ o yadda, ya na nye nyovur o yu'ur zug.

21

Yesu n nie o meñ n pa'al o nya'andolib sieba la yela

¹ Lin nya'an̄ ka Yesu nie o meñi ya'as n pa'al o nya'andolib la, Tiberias beun̄ baba, ka lin niñ si'em ane anwa. ² Simon Piita ne Tomas one ka ba buon Liibir la, ne Nataniel, one yi Kana, Galilee so'olim la ne Zebedee biis ne Yesu nya'andol sieba ayi da la'am bene taaba. ³ Ka Simon Piita yeli ba ye, "M wa'ene ye m gban' zimi." Ka ba lebis ye, "Ti me na keñ." Ka ba keñ

kpen' aaruŋ, ka yu'unŋkan wusa ka ba pu gban'e si'el si'ela.

⁴ Ka beug yiligid la, ka Yesu zi'e beuŋ gbeug, amaa o nya'andolib la pu baŋ ye li ane one.

⁵ Ka Yesu bu'osi ba ye, “M biise, ya mor zimii?”

Ka ba lebis o ye, “Ayei.”

⁶ Ka o yeli ba ye, “Lomini ya zimila'ad la aaruŋ la datiuŋ baba ka ya na gban'e. Ka ba lobi li ka zimi pe'eli galis ka ba mak ye ba teeg li niŋ aaruŋ la gu'uŋ.”

⁷ Ka nya'andol yinni, on ka Yesu noŋ la yel Piita ye, “Li ane Zugsob la.” Ka Piita n wumi ala la, ka on pu ye' fuug la zug, o ye' fuug ka ianki li ku'omin la keŋ Yesu sa'an. ⁸ Aaruŋ la pu lal ne beuŋ gbeugo, ka wen wuu fun na ya'as noba kobus ayi'iŋa ne, ka nya'andolib bama la be aaruŋin la n ve'ed la'akan ka zimi pe'el la. ⁹ Ka ban du gbeug la ba yi aaruŋin la na ka nye ka bugum saana dit, ka zimi pa'e ka bodobodo me be.

¹⁰ Ka Yesu yeli ba ye, “More zimbane ka ya gban'e la sieba na.”

¹¹ Ka Simon Piita kpen' aaruŋ ka ve'ed zimila'ad la du'os gbeug. Ka zimbeda pe'eli li, ka ba kal a kobuga ne piisnu ne atan'. La'am ne ban zu'e la zimila'ad la pu aenn. ¹² Ka Yesu yeli ba ye, “Kemi na di.” Ka nya'andolib la so'o so' pu mor sukpi'em na bu'os o ye, “Fu aa ano'one?” Bozugo ba baŋ ye on a Zugsob la. ¹³ Ka Yesu zaŋ bodobodo ne zimi la tisi ba, ka ba onb. ¹⁴ Ne'eŋa da a noor atan' daan ka Yesu nie o meŋ pa'al o nya'andolib la on da vu'ug kumin la.

Yesu n sonsid ne Piita la yela

¹⁵ Ka ban di naae la, ka Yesu bu'os Simon Piita ye, “Simon, Joon biiga, fu sid nonj man n gat bamaa?”

Ka o lebis o ye, “Eenn, m Zugsoba, fu pun mi' ye m nonj uf.”

Ka Yesu yel o ye, “Guri m pe'ebibis la.”

¹⁶ Ka Yesu lem bu'os o noor ayi daan ye, “Simon, Joon biiga, fu nonji maa?”

Ka o lebis o ye, “Eenn, m Zugsoba fu mi' ye m nonj uf.”

Ka o yel o ye, “Guri m pe'es la.”

¹⁷ Ka Yesu lem bu'os o noor atan' daan ya'as ye, “Simon, Joon biiga, fu nonji maa?”

Ka Piita sunf sa'am, on bu'os o noor atan' daan ye, “Fu nonji maa la,” ka o lebis ye, “M Zugsoba, fu mi' si'el wusa, ka mi' ye m nonj uf.”

Ka Yesu yel o ye, “Guri m pe'es la.”

¹⁸ Ka Yesu lem yel o ye, “Asida ka m yet uf ye, fun da a dasanj la, fu da lood vilig n ken fun boode si'el, ka fun a bunkudug la, fu na tienn fu nu'us ka so' na lo uf vilig ka more fu kenj zin'i kan ka fu pu booda.” ¹⁹ Yesu yel ne'eja ne ye o pa'al ku'um kan buudi ka Piita na kpi, ka li a zun'or n tis Wina'am. Ka ne'eja nwa nya'anj ka Yesu yel o ye, “Dol man.”

Nya'andol kan ka Yesu nonj la yela

²⁰ Ka Piita gi'e ka nye ka nya'andolkan ka Yesu nonj la doli ba nya'anj, ka a one zin'i kpi'e ne Yesu ban daa dit la. Ka o me bu'os Yesu ye, “M Zugsoba, ano'on ye o zam uf la.” ²¹ Ka Piita nye o la ka bu'os Yesu ye, “Ka dau kaņa mene?”

²² Yesu lebis o ye, “Li ya'a ane m boodim ye o kpelim be ka m ti leb na, fu ba'a bo be li nii? Fun ya'a dol man.” ²³ Ka pian'ad la yadig paae yadda ninjidib la ye nya'andol kan la ku kpii, amaa Yesu men pu yel ye o ku kpii, ka lee ye, “Li ya'a ane m boodim ye o kpelim be ka m ti leb na, fu ba'a bo be li nii?”

²⁴ Nya'andol kaɲa di kaset yelbama nwa yela, ka sobi li. Ti baɲ ye o kaset la a yelsida.

Li naar nwa

²⁵ Si'elnam bedego be ka Yesu maal. Ka ba ya'a ye ba sob li wusa, m ten'es ka paalo ku be dunia ni ka ba sob gbana la digile.

Wina'am Gbaun (Ghana)
The New Testament the Kusaal language (Ghana)
copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kusaal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
c688c8bf-38ac-5c00-90bd-6e4eaa165a20